
Beypazarı – Doğanyurt Mera Alanı
Üstünde Kurulması Planlanan Kalker Ocağı için

Ekolojik
ve
Mekansal Bir Değerlendirme

CEREN GAMZE YAŞAR

Beypazarı – Doğanyurt Mera Alanı
Üstünde Kurulması Planlanan Kalker Ocağı için

Ekolojik
ve
Mekansal Bir Değerlendirme

CEREN GAMZE YAŞAR

**Beypazarı – Doğanyurt Mera Alanı Üstünde Kurulması Planlanan
Kalker Ocağı için Ekolojik ve Mekansal bir Değerlendirme**

Yazar: Ceren Gamze Yaşar

Yayınlayan: Ekoloji Kolektifi Derneği

Basım Tarihi: Ocak 2020, 1. Baskı

Basım-Cilt: Sena Ofset Ambalaj Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.

Maltepe Mh. Litros Yolu Sk. No: 2 Matbaa Sitesi Sertifika no: 12064

B Blok K: 6 N: 4 NB 7-9-11 E Blok K: 6 N: 4 NE20 Topkapı Bayrampaşa / İstanbul

Tasarım Konsept: Ahmet Öğüt

Tasarım Uygulama: Ceket Medya

Kategori: Çevre

e.ISBN: 978-605-80017-0-1

Ekoloji
Kolektifi

EKOLOJİ KOLEKTİFİ DERNEĞİ

📍 Nergiz Sokak No: 2/5 Çankaya/Ankara

☎ +90 (312) 425 77 64 ✉ iletisim@ekolojikolektifi.org

🌐 ekolojikolektifi.org 🐦 @ekolojikolektif 📘 ekoloji.kolektifi

ÖZGEÇMİŞ

Ceren Gamze Yaşar

Araştırmacı, Şehirci, Mekansal Analist.

ODTÜ Kentsel Politika Planlaması ve Yerel Yönetimler Anabilim Dalı doktora öğrencisi,

2007 yılında ODTÜ Şehir ve Bölge Planlama Bölümü'nden mezun oldu, Şehir Plancıları Odası Genel Merkezde Genel Sekreter Yardımcısı olarak, ODTÜ Şehir ve Bölge Planlama Bölümünde Araştırma Görevlisi olarak çalıştı, Şehir Plancıları Odası Genel Merkezi Yönetim Kurulu Üyeliği yaptı, 2015-2016 akademik yılında Fulbright burslusu olarak UPenn'de (Filadelfiya - Amerika) ziyaretçi araştırmacı olarak çalıştı, 2009'dan bu yana Ekoloji Kolektifi Üyesi, 6360 Sayılı Büyükşehir Yasası etkisi altında mekan üretimi ve tarımsal üretim arasındaki çelişkiler üzerine doktora tezini yazıyor.

ÖZGEÇMİŞ	5
ÖNSÖZ	11
GİRİŞ	12
MEKANSAL ANALİZ SONRASI TESİSİN YARATACAĞI ETKİLERİN FARKLI BAŞLIKLARA GÖRE İNCELENMESİ SONUCUNDA ELDE EDİLEN BULGULAR – GENEL ÖZET VE DEĞERLENDİRME	12
KALKER OCAĞI KIRMA VE ELEME TESİSİNDE YAPILACAK FAALİYETLERİN ÖZETİ	16
TESİSİN PROJE TANITIM DOSYASINDA BETİMLENEN BİÇİMİYLE YARATACAĞI ETKİLER	16
TESİSİN KONUMU VE ÖNEMLİ ALANLARA UZAKLIKLARI	18
ALANDAKİ MEVCUT ARAZİ KULLANIMI VE YAKIN ÇEVRE	29
KAYNAKÇA	49
EKLER	51

ÖZ

Elinizde tuttuğunuz araştırma raporu, Ankara ilinin Beypazarı ilçesi Doğanyurt köyü mera alanı üzerinde yapılması planlanan kalker ocağının çevreye, yaban hayatına, bölge halkına, tarihi, kültürel ve doğal mirasa, tarımsal üretime ve hayvancılığa ve yörenin ekonomisine etkilerini bilimsel yöntemlerle mekânsal, coğrafi ve istatistiki olarak araştırmaktadır. Doğanyurt yerleşimi yakın çevresi Batı Karadeniz ile İç Anadolu Bölgesi arasında geçiş niteliği taşıyan, oldukça çeşitli bitki ve hayvan varlığına sahip, değişken peyzajlı ve değişken iklimli kırsal ve doğal nitelikli bir alandır. Bu yörede, yaban hayatı Türkiye ortalamasının üstünde bir çeşitliliğe sahiptir ve 4-5 kilometre yakındaki Yaban Hayatı Koruma ve Geliştirme alanı da bu çeşitliliği beslemektedir. Yine aynı bölgede taşlaşmış (petrifiye) fosil ağaç kalıntılarına rastlanmaktadır. Ayrıca bölge Ankara'nın yüzü tiftik keçisinin yaşama alanlarından olup bölgede hem tarım hem hayvancılık yapılmaktadır ve ürün deseni oldukça renklidir. Tüm bu doğal değerler ve diğer konular raporda kamuya açık veriler üzerinden, haritalanarak değerlendirilmiş ve bu değerlendirmeler sonucunda önerilen kalker ocağının bölgeye vereceği zarar ortaya konmuştur. Aşağıda bu zararların madde madde özetini bulabilirsiniz. Tüm bu madde madde zararların detaylarını, bilimsel, istatistiki ve coğrafi açıklamalarını da çalışmanın devamında bulabilirsiniz. Yöre halkı ile iletişim halinde yazılan bu rapor, onlardan gelen fotoğraflar, bilgiler ve deneyimler ile zenginleşti, ortak bir ürüne dönüştü. Bu çalışmayı son tahlilde yazan tek bir yazar ismi olsa da burada Ekoloji Kolektifi Derneği üyelerinin, bu konuyla ilgilenen Çevre Avukatlarının ve en önemlisi Doğanyurt halkının emeği, birikimi ve kolektif çabası var. Bu çalışma, önerilen kalker ocağının bölgeye vereceği zararı tespit etmek, kamuoyuna bu zararı bilimsel olarak göstermek ve bu ocağın yapımına karşı karar alıcıları ve bölgede yaşayanları olacıklara karşı uyarmak amacıyla üretilmiştir. En sonda söylenilecek sözümüzü en başta söylemek gerekirse, bu ocak yapılmamalıdır. Önümüzdeki sayfalar boyunca neden yapılmaması gerektiği detaylıca ve bilimsel olarak anlatılacaktır. Doğanyurt halkına ve Çevre Avukatlarına teşekkürlerimizle,

Ekoloji Kolektifi adına;
Ceren Gamze Yaşar,
Aralık, 2019.

ABSTRACT

This Study you are holding in your hands is a research study on the impacts of a limestone quarry planned on the pasture area of Doğanyurt rural settlement in Beypazarı District of Ankara on environment, wild life, local population, historical, cultural and natural heritage, agricultural production and local economy. The impacts on these subjects will be analyzed spatially, geographically and statistically and with scientific methods. Doğanyurt settlement and its environs are exhibiting rural and natural transition zone characteristics from the Central Anatolia Region steppes to West Black Sea Region forests with a large variety of plant and animal species, a varying and colorful landscape and a varying climate. The wild life in this region has a variety and richness far above the national average of Turkey and the Wild Life Conservation and Development Zone nearby supports this diversity. Moreover, it is possible to observe petrified trees and fossil forest within this region. Livestock breeding is widespread in the region and the place is among the pastures and living areas of the famous goat of Ankara: Angora Tiftik Goat. Agricultural production patterns and product range is also wide. All these natural values and aspects are mapped and evaluated with reference to the publicly accessible relevant data and the damage that will be created by the limestone quarry is put forward. You can find the itemized summary below. The scientific, statistical and geographical explanations of each item on the damage list can be found in the rest of the study. This report, together with Doğanyurt dwellers, with the knowledge, experience and photographs coming from them, is a result of a collective labor. Even though the author of this report is stated as a person, this report became possible with the labor, knowledge, and collective act of Doğanyurt dwellers, environmental lawyers and Ecology Collective Organization members. The aim of this study is to decipher the damage that the limestone quarry will create, to illustrate these impacts scientifically, to mainstream the subject and to warn the public policy decision makers and citizens in the region about these impacts. To say our last say on the issue first, this quarry plan should be cancelled. The reasons why will be found below.

With our gratitude to Doğanyurt dwellers and environmental lawyers,

On behalf of Ecology Collective Organization,

Ceren Gamze Yaşar

December, 2019.

ÖNSÖZ

Bir anket sonucuna göre, Çevre deyince yurttaşların aklına öncelikle “hava kirliliği” geliyor. İklim krizinden nasibimize düşen en büyük paylardan(!) biri hava kirliliği. Göçerlerin yol eylediği bir boğaza konumlanmış Doğanyurtlu yurttaşların bugünlerdeki tedirginliği de biraz bu nedenlere yaslanıyor. Biraz da iklim krizinin bedelini hakça paylaşmak istiyorlar.

Doğanyurtla ilgili süreç, bir taş ocağı projesi için hazırlanmış proje tanıtım dosyasına karşı yürütülebilecek hukuki yolları araştırma ile başladı. Teamül, ÇED Gerekli Değildir kararı beklemek ve bu karara karşı dava açılması üzerinedir. Oysa, ÇED süreci yurttaşlar için denetim aracı olduğu kadar, katılım aracıdır. Bu nedenle, teamülün arka sokaklarından dolanarak fermanı beklemeden sürece dahil olmak, bir idari işlemi ortadan kaldırmaya yönelik dava süreçleri başlatmadan (ki asla önemsiz demiyorum) önce, yurttaş taleplerini örgütlemek ve bu talebin mekanın bugünü ve geleceği üzerinde yönetilebilir mekanizmaları oluşturmaya çalışmak gerekiyor. Ekolojik Haklar Merkezi ile yapmak istediğimiz gibi, yurttaşların var olan haklarını aktif kullanılmasını yaygınlaştırmak, yurttaşların kendi hukuklarını yaratmalarının araçlarını geliştirmek...

Bu bağlamda, Ceren Gamze Yaşar’ın sürece dahil olması, daha çok doğa koruma üzerine yoğunlaşan zihnimizde yeni yollar açıyor. Asla size sunulan ÇED raporları ile yetinmeyip mekanın ruhunu, tarihini, havasını koklamak ve hukukun da bu mistik terbiyeyle yeniden inşasını sağlamaya çalışmak gibi.

Ceren’in heyecanına, Doğanyurtluların hevesine, geyiğin, kurdun, kuşun ve cümle canlının emeğine teşekkür ediyor, bu çalışmamızın muradına ermesini diliyoruz.

Ekoloji Kolektifi adına,
Cömert Uygur Erdem

GİRİŞ

Bu rapor kapsamında Ankara ili, Beypazarı ilçesi, Doğanyurt mahallesi yakınlarına kurulması planlanan 3373704 Nolu Kalker Ocağı ve Kıрма Eleme Tesisi için şehircilik ilkeleri, planlama esasları ve ekoloji yönünden mekânsal ve coğrafi bir değerlendirme yapılacaktır. Bu çerçeve doğrultusunda, kamu kurumlarının hazırladığı ve sunduğu kamusal veriler ile uluslararası, ulus-üstü, ulusal kurum ve kuruluşların sunduğu kamusal veriler, yöre halkı (Doğanyurt mahallesi/köyü) ile yapılan görüşmelerden elde edilen bulgular, saha gözlemleri ve bölge üzerine üretilmiş bilimsel araştırmalar harmanlanıp haritalanarak kullanılmıştır.

MEKANSAL ANALİZ SONRASI TESİSİN YARATACAĞI ETKİLERİN FARKLI BAŞLIKLARA GÖRE İNCELENMESİ SONUCUNDA ELDE EDİLEN BULGULAR – GENEL ÖZET VE DEĞERLENDİRME

Görsel 1. Saha'dan ve Doğanyurt Yerleşiminden Fotoğraflar

Kaynak: Şenol Tanriseven; C. G. Yaşar, Aralık 2019; F. Özlüer, Kasım, 2019.

1. Alanın çok yakınında 2 yerleşim yeri, yakınlarında 8 kırsal nitelikli yerleşim, 4 akarsu kolu, orman alanları, otlatma sahaları ve mera alanları, tarım alanları, 1. Derece arkeolojik SİT, 2. Derece Doğal SİT, iki Tabiat Parkı, İnözü vadisi, Yaban Hayatı Koruma Alanı, Kirmir Vadisi, yakınlardaki 15 kırsal nitelikli yerleşimi birbirine, mera alanlarına veya Beypazarı ilçe merkezine bağlayan ve zarar görme ihtimali bulunan grup yolu bulunmaktadır. Ayrıca alan, Batı Karadeniz bölgesinden İç Anadolu Bölgesine geçiş alanında yer almaktadır ve hızlı değişen rakımın da yarattığı çeşitlilik ile zengin bir coğrafi ve iklimsel çeşitliliğe sahiptir. Köroğlu Dağları, İnözü Vadisi ve Kirmir Vadisi arasında ve Nallıhan Tepeleri doğa alanı içinde kalan bu alan pek çok kuş, hayvan ve bitki türüne ev sahipliği yapmaktadır ve bu türlerin bir kısmı yok olma tehdidi altında olan ve koruma altına alınmış türlerdir. Ayrıca Hırkatepe ve Sekli'de yoğunlaşmış ve ruhsat alanının bulunduğu coğrafyayı da kullanan kızıl geyikler ve Nallıhan Tepeleri doğa alanını kullanan küçük akbaba, sakallı akbaba ve kara akbaba türleri, yaban hayatı koruma alanını kullanan karacalar ve bölgeyi kullanan vaşaklar ve diğer pek çok yaban hayvanı için ruhsat alanı bir geçiş bölgesi ve yaşama alanı niteliği taşımaktadır. Bunun yanı sıra ruhsat alanının bulunduğu vadi ve çevresinde çok sayıda fosil – taşlaşmış ağaç kalıntısı gözlenmiş ve ağaç fosillerinin ufak bir kısmı Beypazarı Tarih ve Kültür Müzesinin kayıtlarına da geçmiştir ve sergilenmektedir. Fosil orman olduğu düşünülmekte olan bölge taşlarının önemli bir kısmı taşlaşmış ağaçlardan oluşmaktadır. Buna ek olarak, ammonit gibi türlerin fosilleri de bölgenin iç deniz olduğu zamanlardan bir kalıntı olarak bölgede sıklıkla karşılaşılmaktadır, bu fosillerin de yine ufak bir kısmı Beypazarı Müzesinde sergilenmektedir.
2. 1/100000 ölçekli Ankara 2038 planında alan tamamen tarım alanı içinde kalmaktadır ve orman alanlarıyla çevrelenmiştir. Bu iki kullanım da “mevcut arazi kullanımı korunacak alanlar-sınırlar” başlığı altında “Bugünkü arazi kullanımı devam ettirilecek alanlar” olarak işaretlidir. Önerilen Kalker ocağı bu alanların korunması kararıyla çelişmektedir.
3. Corine 2018 Arazi kullanımına, Tapu Kadastro Kayıtlarına, Orman Genel Müdürlüğü Otlatma Sahaları Haritasına ve SAVAB sistemine göre ruhsat alanının tamamına yakını meradır. Proje Tanıtım Dosyasında detaylı biçimde alanda yetişen bitkiler sıralanmıştır ve bu bitkiler de mera olarak kullanıldığının kanıtıdır. Alanın mera kullanımının devam etmesi, ilk olarak en ünlü yerel üretim biçimlerinden olan tiftik keçiciliği ve küçük ve büyükbaş hayvancılığın devam etmesi için, ikinci olarak da yöredeki küçük akbaba gibi kuş türleri için mera alanlarının çok uygun yaşam alanları olması (Doğa Derneği Kirmir Raporu) ve aynı zamanda mera alanlarının bölgenin en önemli kırsal ekonomik girdisi olan hayvancılık için elzem olması açılarından önemlidir.
4. Ruhsat alanı, yoğun ormanlar içeren Bolu iline komşu bir bölgede, Köroğlu dağlarının yakınında, Tabiat Parkları, ormanlar, yaban hayatı koruma alanları gibi alanlarla çevrili bir bölgede yer almaktadır. Dünyada ve Türkiye’de orman alanları hızla azalırken, global forest watch (küresel orman izleme ağı) veri tabanına göre ruhsat alanının

hemen kuzeyinde orman alanları genişlemekte ve ağaçlık alana doğal yollarla yeni ağaçlar eklenmektedir. Bu ilginç ve değerli oluşum, bölgeye bir kalker ocağı yapılması durumunda zarar görecektir, ormanların genişlemesi sekteye uğrayacaktır.

5. Kuşlar, geyikler, karacalar, ayılar, kurtlar, vaşaklar, akbabalar, porsuklar, tilkiler, yaban kedileri, yırtıcı kuşlar, tosbağalar, bölgedeki yaban hayatı çeşitliliğinin sadece bir kısmıdır ve bu çeşitlilik ruhsat alanının yaklaşık 6 km güneyinde kalan Yaban Hayatı Koruma Alanı (2038 Planı) ile zenginleşmektedir. Bölgeye yapılacak bir kalker ocağı yaban hayatı için de toz, vibrasyon, gürültü, hava şoku gibi etkileriyle ve ruhsat alanındaki coğrafyanın yok olmasıyla olumsuz etkilenecektir.
6. Ocağın yaratabileceği olası ulaşım sorunları konusunda proje tanıtım dosyasında biz çözüm öngörülmemiştir. Alanın kuzey-doğu, kuzey ve kuzey-batısında uzanan yolun patlatma ve diğer ocak faaliyetlerinden kaynaklı zarar görmesi durumunda yakınlardaki 15 kırsal nitelikli yerleşim yeri ulaşım sorunları, insanlar, yaban hayvanları, küçükbaş ve büyükbaş hayvanlar dolaşım sorunu yaşayacaktır.
7. Toz, gürültü, hava şoku ve vibrasyon konuları kirlilik yaratacak dört ana başlıktır. Ocak faaliyetleri ile yüksek miktarda toz üretilecek, bu toz özellikle Doğanıyurt yerleşimini ve yakın doğal alanları, ormanları, tarım alanlarını, otlama sahaları ve meraları olumsuz etkileyecektir. Hali Hazırda yakıt kaynaklı mevsimsel kirlilik yaşamakta olan (Beypazarı Belediyesi, 2012) Beypazarı ilçesinin yeni kirletici kaynaklara toleransı oldukça düşüktür.
8. TÜİK, 2019 verilerine göre ocağın etki altında kalacak toplam nüfus 1555 kişidir. Buna bölgedeki büyükbaş ve küçükbaş hayvanlar, arı kovanları, yabani hayvanlar ve bitki örtüsü eklendiğinde gerçek etkilenecek nüfus ortaya çıkacaktır. İlk 5 km'lik bölge içinde kalan sekiz yerleşim yerinin (Doğanıyurt, Köstköy, Batça, Mençeler, Boyalı, Mikail, Kaplan, Başören) 2018 için toplam nüfusu 483 kişidir (TÜİK, 2019). Sadece 15 kişi istihdam edecek olan bu ocak bu 483 kişi ve onların içinde bulunduğu ekonomik faaliyetler açısından zarar verici etkiye sahiptir ve baskın biçimde hayvancılıkla geçen bölge kırsal yerleşimlerinin otlama alanlarını kısmen istila edecek veya büyük ölçüde kirletecektir. Bu nüfusa ocak nedeniyle risk altında bulunacak olan grup yolunu meralara erişmek için ve ulaşım için kullanan yerleşimler eklendiğinde etkilenecek yerleşim sayısı artmakta ve etkilenecek nüfus sayısına 1072 kişi daha eklenmektedir (Yeşilağaç, Yıldız, Dağşeyhler, Nuhhoca, Aşağıgüney, Yukarıgüney, Dudaş).
9. Su meselesi, kuraklık ve çölleşme bir diğer tartışılması gereken konudur. Ocak faaliyetleri kapsamında büyük miktarlarda su tüketilecektir ve bu su ASKİ'den karşılanacaktır, başka bir deyişle şebeke içme suyu kullanılacaktır. Yine ilgili bir diğer konu ise çölleşme riskidir. Ruhsat alanı orta derecede çölleşme riskine sahip alanda konumlanmıştır fakat kuzeyinde ve güneyinde yakınında yüksek çölleşme riskine sahip alanlar bulunmaktadır. Alan bir geçiş bölgesidir ve yukarıda belirtilen ormanlaşma çölleşme ile en kökten mücadele yollarından biridir. Hal böyleyken alanda yapılacak bir taş oca-

ğı, ormanlaşmayı olumsuz etkileyecek, gerek bitkisel toprak ve bitki örtüsünün ortadan kaldırılması nedeniyle gerekse de su tüketimi nedeniyle bölgede çölleşme riskini arttıracaktır. Yine su meselesi dahilinde ocak yakınında bulunan 4 akarsu kolu yatak değiştirme ya da patlatma kaynaklı yok olma tehdidi altındadır. Ayrıca yöre halkının belirttiğine göre taş ocağının bitişiğinden geçmekte olan hem patlatma tehdidi altındaki hem de taş ocağında üretilen malzemenin taşınması nedeniyle kirlilik tehdidi altındaki grup yolu üzerinde meralara götürülen küçük ve büyük baş hayvanların dindendirildiği ve su ihtiyaçlarının karşılandığı beş adet su pınarı bulunmaktadır. Taş ocağının faaliyete geçmesi durumunda yöre hayvanlarının (gerek besi gerek yaban hayat) kullandığı bu beş su kaynağı da kirlenecek, ya da yok olacaktır. Yine ruhsat alanının hemen güneyinde yer alan Doğanyurt yerleşiminin kullandığı ve Depel Dağı / Keltepe kar suları ile beslenen sulama havuzu ve su deposu da patlatmalar sonucu ve kirlilik nedeniyle temiz su kaynaklarını kaybetme tehdidi altındadır.

10. 2038 plan raporunda, Ankara'nın yeni konut alanı ve yapılaşmış alan ihtiyaçları için il içindeki taş ocaklarının kullanılmasını önermiş ancak bu kullanımın taş ocaklarının çevreye verdikleri zarar iyi değerlendirilerek, ihtiyaç halinde önerilmesi gerektiği ve "hammadde üretiminin havza boyutunda planlanması" ve "yapı malzemeleri rezervinin" verimli kullanılması gerektiği belirtilmiştir (2038 Planı Raporu, 2017: 123). Önerilen tesis bir havza kaynak planı çerçevesinde önerilmediği gibi Ankara ilinde gerçekten yeni bir taş ocağına ihtiyaç duyulup duyulmadığı tespit edilmeden önerilmiştir. Beypazarı ilçesi 2038 Plan raporu ve TÜİK nüfus ve demografi verilerine göre Ankara'nın nüfusu en az ve yavaş artan ilçelerinden biridir. Bu az artış da turizm sektöründen beslenmektedir (2038 Plan Raporu, 2017). Taş ocağı faaliyeti yine turizm sektörü ile çelişki yaratan faaliyetler arasındadır. Burada üretilecek malzemenin eğer Ankara ili merkezinde kullanılması planlanıyor ise Ankara'nın merkez nüfusu gerçekten artmaktadır ve kentsel alanı büyümektedir. Ancak, TÜİK 2010 yılı verisine göre dahi Ankara'da 590.000 civarı konut fazlası bulunmaktadır (İnşaat Mühendisleri Odası Konut Raporu 2010) ve 2010 yılından bugüne yeni alanlarda ve mevcut alanların kentsel dönüşümle yoğunluğunun artırılmasıyla konut üretimi hızlanarak devam etmiştir. Bu durumda, Ankara şehri için yapılaşma konusu yeniden düşünülmesi gereken bir alanken, yeni bir kalker ocağı için karar almak ruhsat alanının ihtiyaç dahi duyulmadan tüketilmesine neden olacaktır.

KALKER OCAĞI KIRMA VE ELEME TESİSİNDE YAPILACAK FAALİYETLERİN ÖZETİ

Ankara ili, Beypazarı ilçesi, Doğanıyurt mahallesi yakınlarına kurulması planlanan 3373704 Nolu Kalker Ocağı ve Kırma Eleme Tesisi için “açık işletme yönetim ile gevşetme patlatması” yapılacak 12,5 hektarlık bir ocak alanı, bu ocak alanını da içeren ve “kırma-eleme tesis alanı, agrega stok alanı, zenginleştirme atığı (by-pass) stok alanı, bitkisel toprak stok alanı, şantiye ve müştemilatlarının yer alacağı şantiye alanı” için ayrılmış toplam 16,57 hektarlık bir proje alanı ve 94,15 hektarlık bir ruhsat alanı tasarlanmıştır (ZMH Proje Tanıtım Dosyası, 2019: 1; ZMH Maden Atık Yönetim Planı, 2019: 1). Proje süresince yıllık olarak 800.000 ton tüvenan cevher üretilmesi, üretilen bu cevherin yıllık 410.000 tonunun tüvenan olarak kalan 390.000 tonunun da “proje alanında kurulması planlanan kırma eleme tesisinde boyutlandırma ve sınıflandırma işlemine tabi tutularak agrega” üretilerek piyasaya arz edilmesi planlanmaktadır (ZMH Proje Tanıtım Dosyası, 2019: 1). Alanda yürütülecek faaliyetler sırasıyla şunlardır: “Üretim yapılacak alanlardaki bitkisel toprağın sıyrılarak alınması ve bitkisel toprak stok alanında geçici olarak stoklanması”, “Üretim basamaklarında rock-drill ile patlayıcı şarj edilecek deliklerinin açılması”, “Patlatma ile cevherin gevşetilmesi”, “Gevşetilen cevherin ekskavatör ile sökülmesi”, “Sökülecek tüvenan cevherin bir kısmın kamyonlarla proje alanı dışına nakledilmesi, bir kısmının ise agrega üretim amaçlı olarak kırma-eleme tesisine nakliyesi”, “Kırma eleme tesisine nakledilen tüvenan cevherin boyutlandırma ve sınıflandırma işleminden geçirilerek agrega üretiminin gerçekleştirilmesi”, ve “Üretilen tüvenan kalker cevherin ve agreganın piyasaya nakli” (ZMH Proje Tanıtım Dosyası, 2019: 7). Tüm bu adımlar, bölge habitatu üzerinde, doğa üzerinde, ormanlar, meralar ve tarım alanları üzerinde, yakındaki yerleşim yerleri ve bu yerleşim yerlerinden yaşayan nüfus üzerinde, su tüketimi ve kuraklık sorunu üzerinde etkilere sahiptir. Bahsi geçen etkiler raporun devamında incelenecektir.

TESİSİN PROJE TANITIM DOSYASINDA BETİMLENEN BİÇİMİYLE YARATACAĞI ETKİLER

Ocağın faaliyetleri kapsamında 4 günde 1, ayda 6 adet, yılda 60 adet patlatma yapılacaktır (ZMH Proje Tanıtım Dosyası, 2019: 11). Bahsi geçen patlatma işlemi titreşim, taş savrulması, hava şoku ve çevresel gürültü gibi sorunlar yaratmaktadır (ZMH Proje Tanıtım Dosyası, 2019: 13). Bitkisel toprakların sıyrılarak alınması ilk basamağı ise toz yaratma sorununun yanı sıra mevcutta verimli ve oluşması uzun zaman alan toprağın akıbetini belirsizleştirmektedir. Toz yaratma sorunu bitkisel toprağın sıyrılması, patlatma, kırma-eleme tesisine taşıma, kırma-eleme işlemleri ve üretilen tüvenan ve agreganın ocak dışına taşınması da dahil tüm aşamalarda kendini göstermektedir (ZMH Proje Tanıtım Dosyası, 2019: 13). Bu basamaklardan kırma-eleme tesisinde ortaya çıkacak tozu azaltmak için kapalı bir tesis önerilmiş, tesisin bacası için tozu %95 azaltacak bir filtre sistemi tasarlanacağı iddia edilmiştir. “Tesiste sınıflandırılmış agreganın, konveyör bantlardan, stok alanına düşüşünde oluşacak toz emisyonunu önlemek için” ise “konveyör bantlarda toz bastırma sistemi

BEYPAZARI-DOĞANYURT MERA ALANI ÜSTÜNE KURULMASI PLANLANAN KALKER OCAĞI İÇİN EKOLOJİK VE MEKANSAL BİR DEĞERLENDİRME

OCAK FALİYETLERİ VE ETKİLERİ ÖZETİ

4 günde 1, ayda 6, yılda 60 kere patlatma.

Yılda 390.000 ton kırma-eleme tesisi agrega ürünü ve çalışacak 5 iş makinesi.

800.000 ton tüvenan ve agrega 10 kamyon ile taşınacak.

Çıkacak atık 94,15 hektarlık ruhsat alanı içinde depolanacak.

Toz, gürültü, kirlilik, titreşim, su kaynaklarının, yolun, meraların, tarım alanlarının zarar görmesi nedeniyle 15 kırsal yerleşim zarar görecek.

Etkilenecek toplam nüfus 1555 kişi (2018, TÜİK).

Patlatma alanının üstünde yer alan yolun zarar görmesi ile 15 köy/mahalle ulaşım sorunuyaşayacak.

Ruhsat alanı içinde çok sayıda taşlaşmış fosil ağaç ve fosil orman izleri var.

Bölgenin eski içdeniz olması nedeniyle pek çok deniz canlısı fosili var.

Yaban hayatı koruma ve geliştirme alanının yakınındaki bu bölgede yaban hayatı çok canlı ve pek çok yabancı hayvan türü var.

Bölgenin ocak nedeniyle tehlikeye girecek 52 endemik bitki türü var.

Bölge, nadir gözlenen bir biçimde yeni orman oluşumunun gözlemlendiği bir iklimsel-coğrafi geçiş bölgesi.

Bölgede akarsuları ve su kaynaklarını besleyen yeraltı suları ocak kaynaklı kirlilik ve patlatma kaynaklı yokolma riski altında.

Bölgede bulunan akarsular kirlilik ve patlatma kaynaklı yokolma tehdidi altında.

Keltepe - Depel Dağı Bölge için kültürel ve doğal bir öneme sahip ve ocak nedeniyle Köst dağı ile beraber zarar görecek.

Bölge ve Keltepe türbeler ve erenler ile ve her yıl yapılan bayrak ve şehitler yürüyüşü ile kültürel yönden zengin.

THK'nın desteklediği yamaç paraşütleri ve geniş katılımlı dağ yürüyüşleri bölgenin diğer kültürel zenginlikleri.

Doğanyurt'ta 1500-2000 küçükbaş, 100-150 büyükbaş ve 500 kovan bulunmakta, diğer yerleşimler de hesaba katıldığında zarar görecek hayvan sayısı artmakta.

Doğanyurt'a ait olan 400 dönüm elma, ceviz, Ankara armudu, kiraz, vişne, çilek, şeftali, zerdali, üzüm ve badem dikili bahçe; 2000 dönüm arpa, yem (fiğ), nohut vb. ekili tarım arazisi, diğer kırsal yerleşimlerle tür ve alan artmakta.

Ruhsat alanının tamamı tiftik keçileri, diğer hayvanlar ve yaban hayvanlarının kullandığı Doğanyurt mera alanı üstünde yer almakta.

Bölge Ankara'nın simgesi ve ismini Ankara'dan alan Angora Tiftik keçisinin yaşadığı ve yetiştirildiği bir bölge.

OCAKTAN ETKİLENECEKLER

(pulvarize)" önerilmiştir (ZMH Proje Tanıtım Dosyası, 2019: 12). Toz sorunu için bir diğer önlem olarak "kıрма eleme tesisindeki ve ulaşım güzergâhlarındaki" yollar günde 2 kere mevsim şartlarını da gözetin biçimde sulanacaktır (ZMH Proje Tanıtım Dosyası, 2019: 14). Bunlara ek olarak yılda 19500 ton zenginleştirme atığı oluşması öngörülmektedir (ZMH Proje Tanıtım Dosyası, 2019: 18).

Önerilen Proje kapsamında ortaya çıkacak en başat kirlilik sorunu toz emisyonudur (ZMH Proje Tanıtım Dosyası, 2019: 19). Sadece tüm adımlar içinde en çok toz emisyonu yaratan adım olan kırma-eleme tesisi işlemlerinde tek başına 10,8 kg/saat (kontrollü) ile 94,56 kg/saat (kontROLSÜZ) arası toz emisyonu öngörülmektedir (ZMH Proje Tanıtım Dosyası, 2019: 26). Patlatma faaliyeti için bu değer 0,5 gr/sn-m² olarak öngörülürken, diğer ocak faaliyetleri (sökme ve yükleme işlemleri) için bu değerler 5,6 kg/saat (kontrollü) ile 11,2 kg/saat arasında öngörülmektedir (ZMH Proje Tanıtım Dosyası, 2019: 26). Yörede hakim rüzgar yönü Kuzey-Kuzey-Doğu ve Güney-Güney-Batı hattıdır (ZMH Proje Tanıtım Dosyası, 2019: 29) ve bahsi geçen yönlerde ve projenin yer aldığı vadi boyunca taş ocağının ürettiği toz daha geniş mesafelere yayılacaktır (ZMH Kirleticilerin Hava Kirlenmesine Katkı Değerlerinin Modellenmesi Raporu, 2019: 9-20). Doğanyurt mahallesi yerleşimi de proje alanının güneyinde bu vadi ve kirlilik hattının içinde ve ocağa 900 metre, ruhsat alanına ise 550 metre mesafede yer almaktadır (ZMH Proje Tanıtım Dosyası, 2019: 49). Dolayısıyla bu mahallede ocağın hava kirliliği üzerindeki etkisi doğrudan hissedilecektir. Bir diğer kirlilik konusu da gürültü kirliliğidir, alanda 10 kamyon 5 iş makinesi çalıştırılacak, yılda 60 patlatma gerçekleştirilecek ve kırma-eleme tesisinde agrega üretimi gerçekleştirilecektir (ZMH Proje Tanıtım Dosyası, 2019: 31-33). Tüm bu işlemlerin yaratacağı gürültü, vibrasyon, hava şoku ve toz, sadece yerleşim alanları ve orada yaşayan nüfus için değil aynı zamanda orman alanları, mera alanları, alanları, bölgede bulunan toprak, hava, su, canlılar, tarımsal üretim, hayvancılık ve genel olarak yaşam için sorundur.

Taşocağı işletilmesi sırasında yakın çevreye verilen zararlar 2038 Ankara Çevre Düzeni Planı raporunda şöyle sıralanmıştır:

- "Patlayıcı etkisi ve gürültü kirliliği; patlamaların yakın binalarda yarattığı titreşimler, patlatmayla havaya fırlayan malzemenin yarattığı tehlikeler ve oluşan toz bulutları insan ve çevre sağlığı üzerinde olumsuz etkiler yaratmaktadır.
- Maden ocağı işletmesinde şevlerin tekniğine uygun açılmaması ve düzensizliği zamanla stabilite, kaya düşmesi ve görsel kirlilik gibi sorunlara yol açmaktadır.
- Üretim esnasında patlatma dizaynının gelişi güzel yapılması yeraltı ve yerüstü sularına olumsuz etki yapmaktadır. Patlatmalarla yakın civardaki su kaynakları kaybolabilmekte, suların akış yönleri değişebilmekte ve kirlenmektedir.
- Özellikle terk edilmiş taş ocaklarının gerekli önlemler alınmadan katı atık depolama sahası olarak kullanılması sonucu yer altı sularında ileride telafisi güç kirlenmelere yol açmaktadır.
- Taşocaklarının gelişigüzel açılması sonucu arazi topografyasında çok önemli bozulmalar oluşmakta ve bunun sonucu giderilmesi zor ve maliyeti yüksek görsel kirlilik ve kullanılamazlık meydana gelmektedir." (2038 ÇDP Raporu, 2017: 123-124).

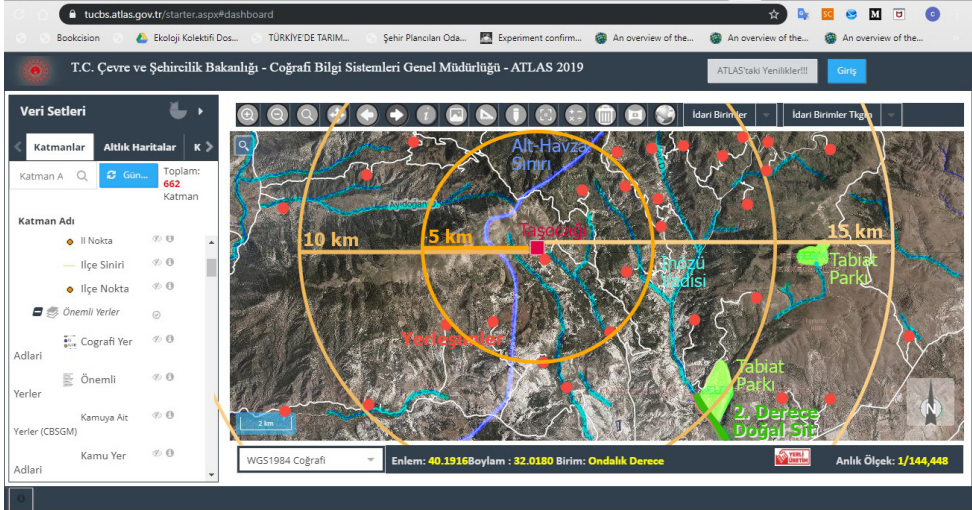
Bu risklerin tamamı, bahsi geçen ruhsat alanı için de geçerlidir. Önerilen projenin tamamlanması ve faaliyetin durdurulması sonrasında, proje tanıtım dosyasında ruhsat alanının rehabilite edileceği belirtilse de “Fakat henüz ülkemizde bu alanlar ile ilgili büyük çapta onarım çalışmaları başlatılmamıştır. Gerekli onarım çalışmalarının yapılması teknik ve ekonomik güç gerektirmektedir. Bu kapsamda maden ocağını terk eden faaliyet sahibine de peyzaj mimarları kadar büyük bir görev düşmektedir. Terk edilen alanın temizlenmesi, doğaya yeniden kazandırılması için gerekli desteği sağlamalı yönetmelik kapsamına uymalıdır” (Cındık ve Acar, 2010: 17).

TESİSİN KONUMU VE ÖNEMLİ ALANLARA UZAKLIKLARI

Proje tanıtım dosyasında sunulan bilgilere göre, kuş uçuşu mesafelerle önerilen ocak alanı en yakın yerleşim alanına 550 metre, Bolu ormanları ile bütünleşen Kuzey-Batı Ankara ormanlarının hemen güneyinde, Avlak alanına yaklaşık 4 km uzaklıkta, 2038 Ankara Çevre Düzeni Planı’nda tarım alanları içinde, yakın çevresi orman alanları ile çevrili bir konumda, Köst mahallesi yerleşim alanına yaklaşık 1,5 km (ocağa en yakın konutun uzaklığı), bu köyün hemen yakınındaki 1. Derece Arkeolojik SİT alanına 1 km, Beypazarı ilçe yerleşiminden yaklaşık 12 km (ilçe alanının çeperine ve en yakın konuta uzaklık), Yaban Hayatı Koruma ve Geliştirme Alanından yaklaşık 6 km, Beypazarı için 2038 planında önerilen agroturizm, ekoturizm ve yayla turizmi alanına yaklaşık 4 km uzaklıkta, Çevre ve Şehircilik Bilgi Sistemi ATLAS veri tabanına göre Beypazarı ilçesinin kuzey girişinde yer alan 2. Derece Doğal SİT alanına ve yine orada bulunan Tabiat Parkına yaklaşık 9 km, doğusunda yer alan başka bir Tabiat Parkına 11 km, önemli bir habitat alanı olan ve bölgedeki pek çok alan gibi farklılaşan mikro iklim özelliklerine sahip, pek çok mağaranın yanı sıra Arkeolojik ve Doğal SİT alanlarının bulunduğu İnözü vadisine 6 km, yine koruma altına alınmış Kirmir vadisine (bkz. Ek. 2) ise 18 km uzaklıkta bulunmaktadır (bkz. Harita 1 ve Harita 4, Kaynaklar: ZMH Proje Tanıtım Dosyası, 2019; 2038 Ankara Çevre Düzeni Planı, <http://www.beypazarı.gov.tr/dogal-alanlar>, <https://www.dogadernegi.org/kirmir-vadisi/>, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı – ATLAS, 2019 <https://tucbs.atlas.gov.tr/starter.aspx#dashboard>, www.says.gov.tr/savab/#/). Proje tanıtım Dosyasına göre en yakın avlak ocak alanından 6 km ruhsat alanından ise 4 km uzaktayken, yöre halkının bilgilendirmesine göre en yakın avlak Keltepe/ Depel dağı etekleri üzerinde ve 2 km uzaklıktadır ve özel bir şirket tarafından işletilmektedir. Bahsi geçen avlak, Toz, gürültü, vibrasyon ve hava şoku gibi etkiler kuş uçuşu gibi yayılacağı için tüm mesafeler kuş uçuşu olarak hesaplanmıştır. İnözü ve Kirmir vadisi kesişerek Beypazarı ilçe merkezine ev sahipliği yapan karakteristik coğrafyayı oluşturmaktadır. Yine bu iki vadi, küçük akbaba başta olmak üzere pek çok kuş türüne sürekli ya da mevsimlik biçimde ev sahipliği yapmakta olan önemli habitatlardır (Doğa Derneği, 2018)¹.

1 <https://www.dogadernegi.org/kucuk-akbaba/> ve <https://www.dogadernegi.org/kirmir-vadisi/>

Harita 1. Doğanyurt Taş Ocağının genel yerleşim içinde konumunu ATLAS sistemi üzerinde gösteren Harita.

Kaynak: tubcs.atlas.gov.tr sistemi üzerine Proje Tanıtım Dosyası (ZMH, 2019), ve Google Earth ile ölçülen uzaklıklardan yararlanılarak görselleştirme.

Yukarıda hazırlanmış haritada görüldüğü üzere alana 5 km alan içinde 8 yerleşim yeri (turuncu noktalar) bulunmaktadır, Doğanyurt mahallesi sıfır noktasına çok yakınken, ruhsat alanı da bu mahallenin mera olarak kullandığı otlatma alanı içinde kalmaktadır (bkz. Harita 9, kaynaklar: Proje Tanıtım Dosyası ve www.says.gov.tr/savab/#/ adresinden elde edilen TKGM verileri ve Ek. 3). İlk beş km'nin önemli bir kısmı, proje tanıtım dosyasından elde edilen değerlendirmelere göre toz, vibrasyon, hava şoku, gürültü kirliliklerine maruz kalacaktır. 4 akarsu kolu, kuzeyde Bolu ormanları ile birleşen orman alanları ve ruhsat alanının üstünde yer aldığı ve kuzeye doğru devam eden ormanlaşmakta olan alanlar (bkz. Global Forest Watch veri tabanından yararlanılarak üretilen Harita 3), alanı çevrelemektedir. Orman alanları dünyada ve ülkemizde hızla küçülmektedir, bu bölgede genişlemekte olan kuzey orman alanları önem arz etmektedir. Orman oluşumu uzun yıllar süren bir süreçtir ve ruhsat alanının kuzeyinde gözlenmekte olan bu durum, tesis önerilen alanın ekolojisi açısından önemini daha da arttırmaktadır. İlk beş kilometre içinde bulunan dört akarsu kolu Kirmir Çayı ve İnözü Çayını beslemektedir. Bu akarsularda ortaya çıkacak herhangi bir kirlilik bahsi geçen iki vadinin kirlenmesi ile sonuçlanacaktır.

Aynı zamanda rüzgar koridoru olan vadiler aracılığıyla ocakta üretilen toz da daha uzak mesafelere taşınacak ve ismi geçen vadilerde hava kirliliği tehdidi yaratabilecektir. Ayrıca, yakında bulunan akarsu kolları olası patlatma hataları sonucunda kirlenme, kaybedilme, akış yönlerinin değişmesi gibi sorunlarla karşılaşabilme ihtimaline sahiptir (bkz. 2038 Plan raporunda belirtilen etkiler, sf. 123).

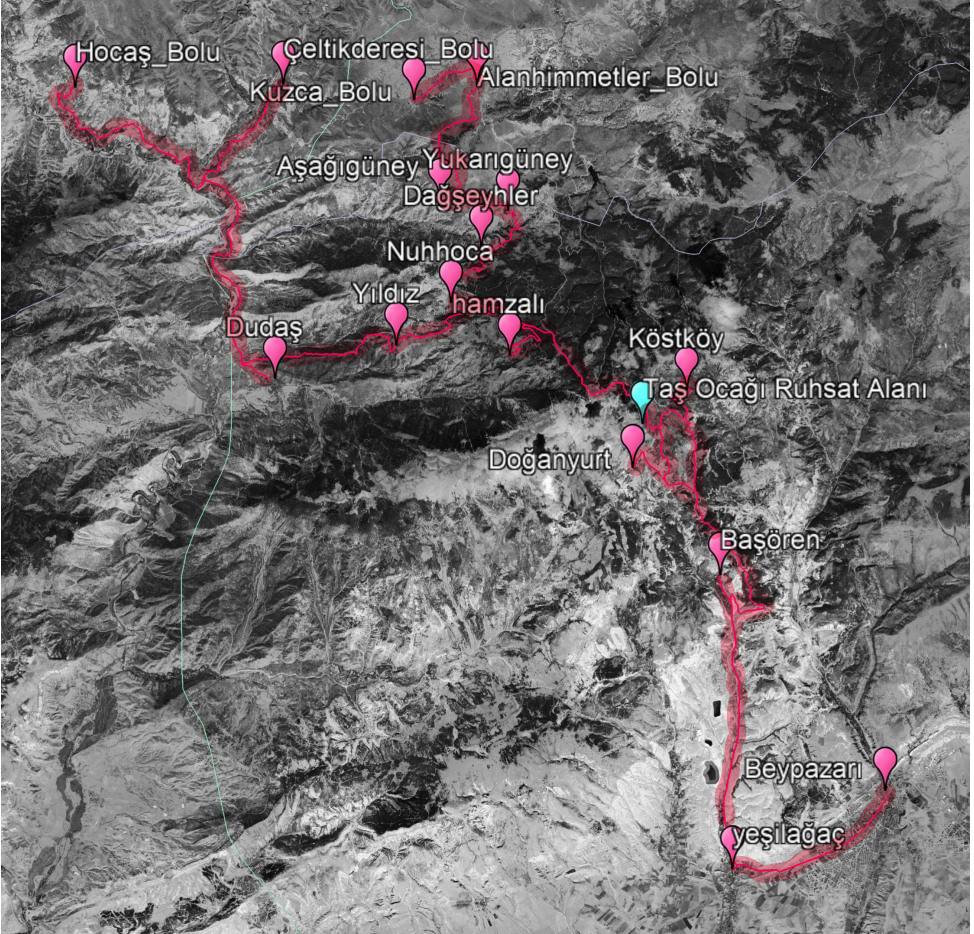

Ruhsat alanının yer aldığı bölgenin bir diğer ilginç yönü, yüksek kot farkıdır, kısa mesafede kot yükseklikleri hızla değişmekte, ortaya çıkan kot farkı, iklimi ve coğrafyayı çeşitlendirmektedir. Beypazarı ilçesinin en alçak kotlu yeri, alanın güneyinde 18 km uzaklıkta kalan Kırmir Vadisi 600 metre civarı iken, en yüksek yerleri, önerilen alanın hemen kuzeyinde ve kuzey-batısında kalan dağlık bölgelerin rakımı 1800 metrenin üzerine çıkmaktadır. Ruhsat alanının bulunduğu bölge Beypazarı ilçesinin Batı Karadeniz özellikleri gösteren coğrafyası ile İç Anadolu özellikleri gösteren coğrafyasının kesişim noktasındadır (Türkan, 2013: 56). Kuzey kesimlerde hayvancılık ve arıcılık, güney kesimlerde ise tarımsal üretim baskındır (Türkan, 2014: 327). Toz, gürültü, hava şoku ve vibrasyon, tarımsal üretim, hayvancılık (ve meralar), ve arıcılık için de önemli sorunlardır. Hayvancılık özelinde, tiftik keçisi oldukça önemlidir (Türkan, 2014). Alanın, ilçenin ve ilin kendine özgü üretim alanlarından olan Tiftik keçiciliği doğal otlaklara ve meralara ihtiyaç duymaktadır, Türkan'ın (2014) ifade ettiği biçimiyle: "Beypazarı ilçesindeki mera alanları, hayvancılık faaliyetlerinin en yoğun olduğu alanlardır. Mera alanlarının dağlık alanlarda, jips forasyonlarının kalın depolar oluşturduğu kesimlerde [...] bu alanlardaki köy yerleşmelerinde özellikle büyükbaş ve küçükbaş hayvancılığın önemli olmasını sağlamıştır. Özellikle tarım arazisi kısıtlı olan idari ünitelerde, hayvancılık en önemli uğraş durumundadır." (321). Bahsi geçen ruhsat alanı, yukarıdaki alıntıda tanımlanan mera alanlarından birinde, Doğanıyurt mahallesi tarafından kullanılan mera alanında yer almaktadır (bkz. Harita 9) ve "bu tür yamaçlarda bulunan bitki örtüsü özellikle keçilerin otlatılması maksadıyla değerlendirilmektedir" (Türkan, 2013: 61). Tarım, hayvancılık, tarıma dayalı sanayi ve turizm (agro, eko, yayla turizmi) Beypazarı ilçesi için 2038 planında önde gelen ekonomik faaliyetler olarak önerilmiştir (2038 Plan Raporu, 2017: 588-590). Kalker ocağı faaliyetleri ve etkileri bahsi geçen faaliyetlerin tamamıyla çelişmektedir.

İlçedeki kırsal nüfus hali hazırda azalmakta, hayvancılık üretimi de bu nedenle düşmektedir (Türkan, 2014: 321), bölgeye önerilen bir taş ocağı, yakın çevresini olumsuz etkileyecek, üstüne kurulduğu merayı yok edecek, bu nedenle yakın yerleşimlerin ekonomik gelir kaynaklarına zarar verecek, yarattığı kirlilik ve ekonomik kayıplar dolayısıyla kırsal alan nüfusundaki azalmayı arttıracaktır. İlçede devam etmekte olan kırdan kente göç ile birlikte ayrıca eskiden tarım alanı olarak işlenen alanlar da kullanılmadıkları için otlak ve fundalıklara dönüşmektedir (Türkan, 2013: 64).

Alanda ortaya çıkabilecek bir diğer sorun da bölgesel ulaşım ile ilgilidir. Ruhsat alanının hemen kuzeyinden geçen yol 11 köy/mahalle tarafından Beypazarı ilçesine, diğer köylere/mahallelere ve/veya mera alanlarına ulaşım için kullanılmaktadır, ayrıca Bolu'ya da bağlanan bu grup yolu patlatma yapılacak alanın hemen üstünde bulunmaktadır. Altı oyulacak olan yolun şev stabilitesinde ortaya çıkabilecek olası bir sorunda (2038 ÇDP raporu, 2017: 123) yol kayıp kapanacaktır ve bu 11 mahalle/köy ulaşım sorunu yaşayacaktır, Beypazarı sınırına yakın yer alan ve yoldaki olası bir hasardan etkilenecek dört Bolu köyü de eklenildiğinde sayı 15 yerleşime çıkmaktadır. Bu olası yol kapanması durumundan etkilenecek ve bahsi geçen yolu ilçe merkezi, diğer mahalleler/köyler ve meralarına ulaşım için kullanan yerleşimler alanın kuzeyinde Dudaş, Yıldız, Nunhoca, Hamzalı, Dağşeyhler, Yukarıgüney, Aşağıgüney; ruhsat alanının doğusunda Köst Mahallesi/Köstköy, güneyinde Doğanıyurt, Başören, Yeşilağaç ve Beypazarı ve Bolu ilinde Hocaş, Çeltikderesi, Kuzca ve Alahimmetler'dir. Bu bilgi yöre halkı ile görüşmeler sonucunda elde edilmiş ve aşağıda Google Earth uydu fotoğrafı üzerine haritalanarak ocak yeri ile beraber gösterilmiştir.

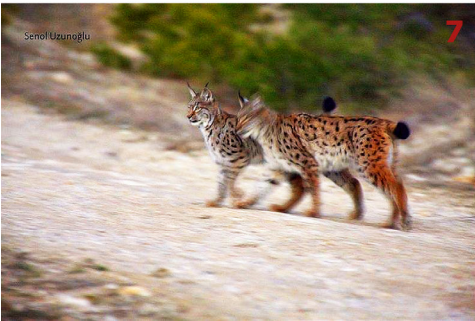
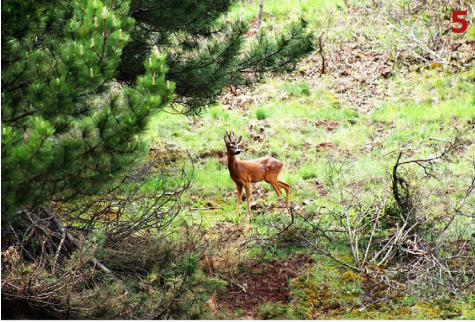
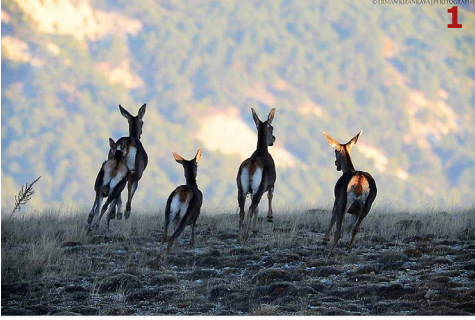
Harita 2. Taş Ocağı Alanının bitişiğinden geçen grup yolunu kullanan yerleşimler

Kaynak: Google Earth Uydu Görüntüsü, 2019 üzerine Yöre Halkı ile görüşülerek çizilmiştir.

Yöre halkından alınan bilgilere göre taş ocağı açılması planlanan bölge diğer komşu köylerin/mahallelerin ve Doğanyurt yerleşiminin yaylak – kışlak geçiş yolu üzerindedir ve yaylaklara çıkmak için bahsi geçen yol kullanılmaktadır. Bu alan aynı zamanda yaban hayvanlarının da geçiş yaptığı bölgedir. Bölgede pek çok tür yaban hayvanı ve canlı yaşamaktadır. Yakındaki Yaban Hayatı Koruma ve Geliştirme Alanı'nın da etkisi ile bölgede pek çok yaban hayvanı gözlemlenmekte, bu hayvanlardan bazıları bölgedeki kırsal yerleşimlerle içiçe biçimde mera alanlarında, orman alanlarında, Depel Dağı (Keltepe) dağı gibi alanlarda yaşamaktadır. Kurt, ayı, endemik, vaşak, son on yıldır Karaca, Porsuk, Tilki, Yaban Kedisi, Yırtıcı Kuşlar, kızıl geyik gibi yaban hayvanları yöre halkı tarafından sık sık gözlemlenmektedir (bkz. Görsel 2., Görsel 3. ve Görsel 4.). Yine aşağıdaki fotoğraflarda gözlemlenebilen bir diğer gerçek de alandaki ekolojik çeşitlilik ve farklılaşan bitki örtüsüdür.

Görsel 2. Bölgede Gözlenen Yaban Hayatı

Kaynak: 1, 3. Erman Kırankaya; 2, 6,7,8. Şenol Uzunoğlu ; 4. İbrahim Kılınçaslan

Görsel 3. Bölgede Gözlenen Yaban Hayatı

Kaynak: 1,2,4,8 Serap Gülen; 3,5,6,9 Ekrem Koçak

Bölgeye oldukça yakın konumlanmış olan Yaban Hayatı Koruma ve Geliştirme Alanında çoğalan yaban hayvanları, artan popülasyonları ile tüm bu bölgeyi yaşama alanı olarak kullanmaktadır. Yöre halkının belirttiğine göre 10 yıl önce hiç görülmemiş olan Karaca türünün son on yıldır bölgede gözlemleniyor olması da bu nedenledir. Buradan hareketle, alanın yaban hayatı koruma ve geliştirme alanı için bir destek alanı gibi işlev görmekte olduğu söylenebilir. Yöre halkı ve yöreye gidenler tarafından ruhsat alanı yakınlarında çekilmiş olan yukarıdaki fotoğraflar bölgedeki yaban hayatındaki çeşitliliği kanıtlar niteliktedir. Özellikle geyik nüfusu yönünden bu bölge Beypazarı-Nallıhan alanları içinde geyiklerin oldukça yoğun nüfus varlığı gösterdiği bir alandır. Geyikler zaman zaman yerleşimlere de inmektedir ve yaban hayatı ile kırsal nitelikli yerleşimler iç içedir (bkz. Görsel 4.).

Görsel 4. Doğanyurt Yerleşimi – Yaban Hayatı

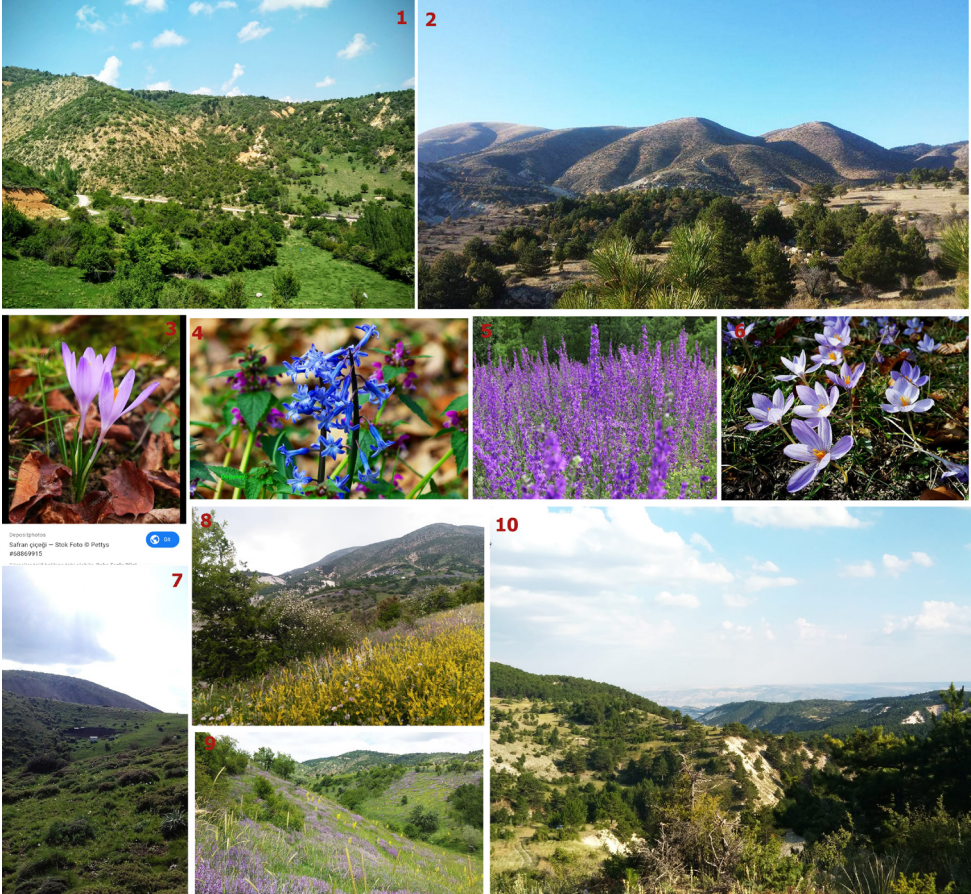
Kaynak: Afide Çobanoğlu

Alanın bir diğer zenginliği zengin florasıdır ve Batı Karadeniz Bölgesi ile İç Anadolu Bölgesinin iklimsel ve coğrafi geçiş alanının içinde yer alan bölge çok çeşitli bir bitki örtüsüne ve farklı bitkilere ev sahipliği yapmaktadır. Doğanyurt yerleşimi ve ruhsat alanını da içeren bir alanda yürütülen bir doktora tezi çalışmasında bölgede (Hırkatepe, Sekli, Dudaş, Yıldız, Nuhhoca, Başören, Doğanyurt ve Aladağ çayı) “57 familya ve 221 cinse ait toplam 389 tür ve türaltı takson tespit edilmiştir. Toplam 52 takson Türkiye için endemiktir” ve “Endemizm oranı %13,4’tür” (Çimen, 2018: iv, 13). Bu türlerin sadece Doğanyurt çevresinde tespit edilmiş olanlarının sayısı 92dir ve ruhsat alanı da bu alana dahildir (Çimen, 2018).

Nallıhan Tepeleri Önemli Doğa Alanı içinde bulunan bölgede bu endemik türlerin yanı sıra “küresel ölçekte nesli yok olmak üzere” olan bey sümbülü (*Muscari adilii*) bitkisi, “bölgesel ölçekte nesli tehlike altında” olan ak kevk (Alyssum niveum), “bölgesel ölçekte nesli tehlike altında” olan tuğ geveni (*Astragalus trichostigma*) ve yine “bölgesel ölçekte nesli tehlike altında” olan Nallıhan değneği (*Asyneuma linifolium* ssp. *Nallihanicum*) bitkileri bulunmaktadır (Eken ve diğerleri, 2006). Bitki ve hayvan türlerinin ya da doğal alanların korunmasına gerek duyulan bu tür habitat alanlarında tek sorun doğrudan kaybedilen habitat alanı olmamaktadır. Habitat alanlarının kaybının yanı sıra habitat alanları arası kopuş ve parçalanma (fragmentation) da önemli bir sorundur (Crooks ve diğerleri, 2017). Biyolojik çeşitliliğin yüksek olduğu iklimsel, coğrafi ve yaban hayatı yönünden bir geçiş alanı niteliği taşıyan bölgenin taş ocağının vereceği zararlar ile yok olması habitatlar arası olması gereken bağlantıya (connectivity) ve sürekliliğe zarar verecektir (Crooks ve diğer-

leri, 2017). Bu bölgedeki birçok türün popülasyon dinamiklerinin gerektirdiği daha büyük coğrafyaya erişimleri, dolayısıyla hareketlilikleri için vazgeçilmez öneme sahiptir. Yine ormanda yuvalamasına rağmen beslenme alanı olarak mera ekosisteminin önem taşıdığı türler göz önünde bulundurulduğunda, alanın kaybının türler üzerindeki etkisinin coğrafi kapsamı çok daha geniş olacaktır. Biyolojik çeşitliliğin yüksek olduğu veya bölgedeki yaban hayatı geliştirme sahası gibi, zenginleştirilmeye çalışıldığı alanlar üzerindeki en önemli tehditlerden birisi habitat parçalanması ve bu nedenle, bu alanlar arasında bağlantının yok olmasıdır (Crooks ve diğerleri, 2017). Söz konusu konum, bölgedeki birçok türün popülasyon dinamiklerinin gerektirdiği daha büyük coğrafyaya erişimleri, dolayısıyla habitatlar arasında hareketlilikleri için vazgeçilmez öneme sahiptir. Proje bu kapsamda habitat kaybının yanı sıra habitatlar arasındaki bağlantının kaybına da sebep olacaktır. Yine ormanda yuvalamasına rağmen beslenme alanı olarak mera ekosisteminin önem taşıdığı türler göz önünde bulundurulduğunda, alanın kaybının türler üzerindeki etkisinin coğrafi kapsamı çok daha geniş olacaktır (Hobbs ve diğerleri, 2008).

Görsel 5. Bölgede Bitki Örtüsünden Bazı Örnekler

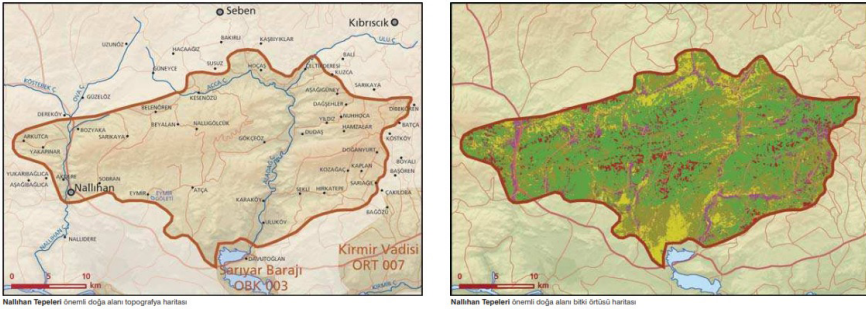
Kaynak: 1 Rıza Koçak, 2 Adil Taşkıran, 3,4,5,6,7,9 Ekrem Koçak, 8 Satılmış Bulgurluoğlu, 10 Mesut Bulgurluoğlu

Yukarıdaki fotoğraflarda görüldüğü üzere Keltepe Dağının Ruhsat Alanı içinde ve Yakınında Kalan etekleri oldukça çeşitli bir flora sahabetir ve özellikle ormanlar ve oluşmakta olan ormanlar (bkz. Harita 3) alanın önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Safran çiçeği, meşe, ardıç, alıç, yaban eriği bölgede bulunan türlerin bazılarıdır. Ruhsat alanının yakın çevresi de yer yer açık arazi yer yer sık orman alanıdır (bkz. Harita 3 ve görseller). Böyle yaban hayatı ve flora çeşitliliğine sahip bir alan için ZMH Proje Tanıtım Dosyasının saha araştırması yetersiz kalmaktadır ve böyle alanlar Ekosistem Etki Analizi yapılmadan ve 4 mevsim saha araştırması yapılmadan ele alınamayacak alanlardır. Bir diğer ortaya çıkabilecek sorun da ocak kaynaklı hava kirliliğidir. Beypazarı ilçesi, hali hazırda mevsimsel hava kirliliğinin yüksek yaşandığı bir bölgedir (Beypazarı Belediyesi, 2012: 36) bu durum da bölgenin yeni kirletici kaynaklara toleransını düşürmektedir.

Önerilen ruhsat alanı ve Doğanıyurt yerleşimi, Doğa Derneği'nin geniş kapsamlı çalışması Türkiye'nin Önemli Doğa Alanları (2006) kitabına göre Orta Batı Karadeniz Doğa alanları OBK023 koduyla gösterilmiş Nallıhan Tepeleri İzlenmesi gerekli doğa alanı olarak gösterilmiştir (bkz. Harita 3).

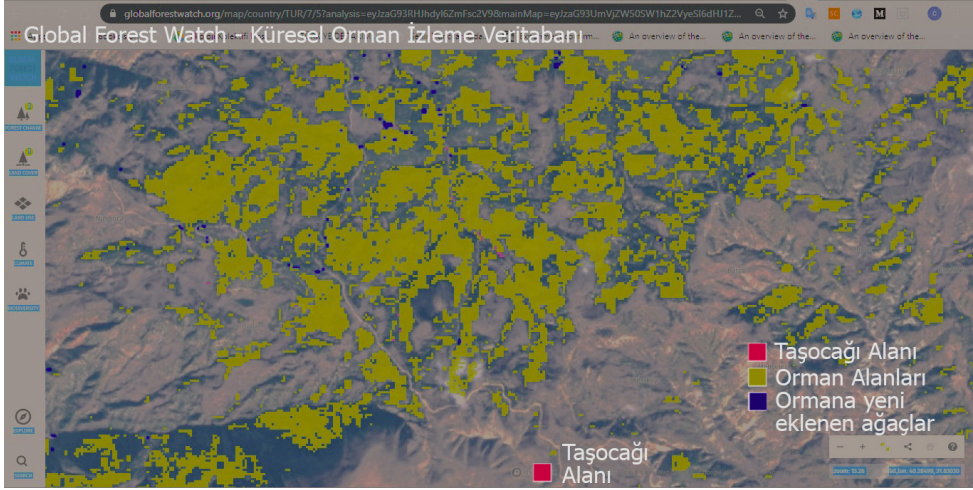
Harita 3. Nallıhan Tepeleri: Doğa Derneği - İzlenmesi Gereken Doğa Alanları

Kaynak: Eken ve diğerleri (2006) Türkiye'nin Önemli Doğa Alanları, Doğa Derneği sf. 195.

Doğanıyurt yerleşimi yukarıdaki haritada alanın sağ orta kısmında kalmaktadır ve Köst yerleşimi ile Doğanıyurt arasında bulunan ruhsat alanı da yine alan içinde kalmaktadır. Nallıhan, Seben, Kırısıcık ve Beypazarı ilçelerini kapsayan bu alanda "kireçtaşı, jipsli, marnlı ve killi topraklardan oluşan tepeler bitki çeşitliliği açısından çok önemlidir" ve "Alanda karaçam ormanlarının yanı sıra Akdeniz bitki örtüsüne özgü kızılçam ormanları da bulunur ve bu nedenle Akdeniz bitki örtüsüne özgü çok sayıda türe rastlanır" (Eken ve diğerleri, 2006: 195). "Bozkırlar, sulu ve kuru tarım alanları, meşe ve ardıç toplulukları, karaçam ve kızılçam ormanlarının" bulunduğu bu alan yırtıcı kuşlar (kara akbaba, küçük akbaba ve sakallı akbaba) ve kızıl geyik türleri için oldukça önemli bir alandır (Eken ve diğerleri, 2006: 195). "Kızıl geyikler bitki örtüsünün çeşitlilik gösterdiği karışık ormanlarda, otlak ve çalılık alanlar ile dağların aşağı yamaçlarında dağılım göstermektedirler" ve bu türün Ankara'da en çok görüldüğü yerler olan Beypazarı Sekli yerleşimi ve Hırkatepe yerleşimi civarları (Ulutürk ve Yürümez, 2019: 222) ruhsat alanına kuş uçuşu 12 ve 10 km uzaklıklardadır (Google Earth, 2019). Sekli ve Hırkatepe'de yaşayan vatandaşlar, Doğanıyurt yerleşiminde olduğu gibi kızıl geyikleri doğanın bir parçası olarak kabul etmekte, her üç yerleşimde içiçe yaşadıklarının farkında olma bilinciyle hareket etmekte ve bu türe zarar vermemektedir (Ulutürk ve Yürümez, 2019: 225 ve Doğanıyurt sakinleri ile görüşmeler, Kasım ve Aralık 2019).

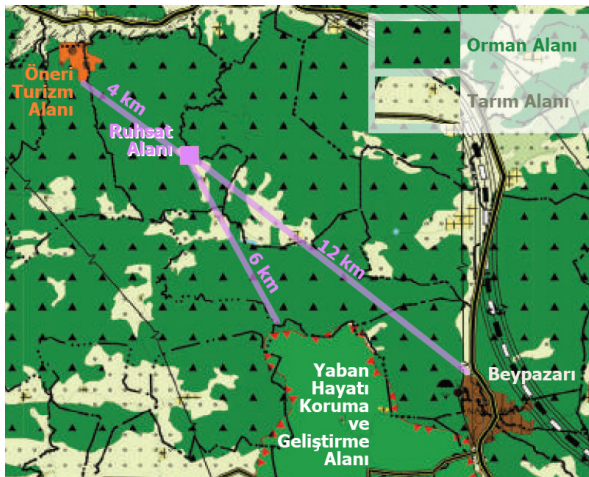
Harita 4. Global Forest Watch – Küresel Orman İzleme Ağı'na göre 2000-2010 yılları arasında ruhsat alanı yakın çevresinde görülen yeni ağaçlanan alanlar (koyu mavi renkli alanlar)

Kaynak: <https://www.globalforestwatch.org/map/country/TUR>, 2019

Haritada önerilen ruhsat alanının kuzeyinde yer almakta olan ağaçlık alanlar ve 2000-2010 yılları arasında yeni eklenen ağaçlık alanlar (koyu mavi alanlar – küçük kareler halinde gösterilmiş) uzaktan algılama yöntemleriyle işlenmiş biçimde görülmektedir. Saha gözlemleri 2010 yılından bu yana da ormanlaşmanın devam etmekte olduğunu düşündürmektedir. 2038 Ankara Çevre Düzeni Planında ise alanın çevresinin neredeyse tamamı orman alanı olarak, alanın kendisi de tarım alanı ve orman alanı olarak işaretlenmiştir (bkz. Harita 5).

Harita 5. 2038 Ankara Çevre Düzeni Planında Önerilen Tesisin Konumu ve Kuş Uçuşu Uzaklıklar

Kaynaklar: ZMH Proje Tanıtım Dosyası ve Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından hazırlanan 2038 Ankara Çevre Düzeni Planı (yaklaşık konum).

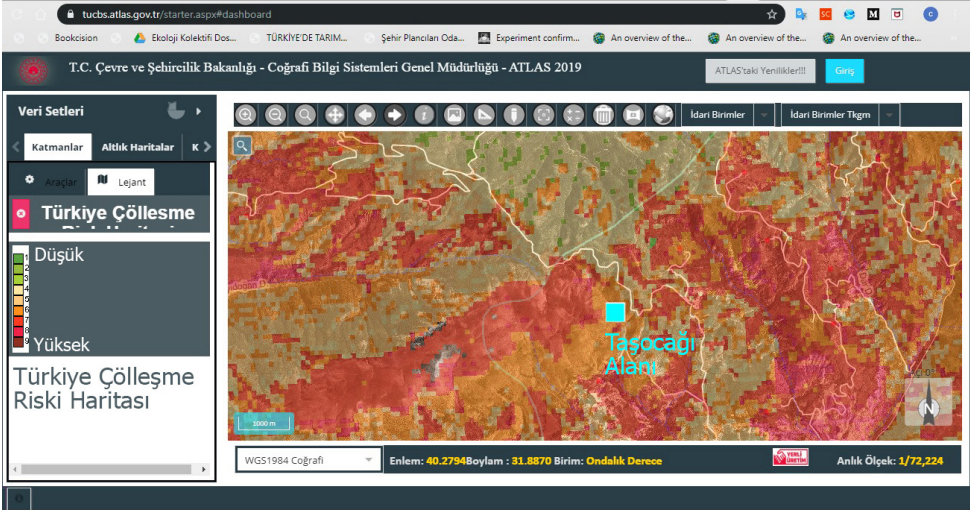
Yeşil üstüne siyah üçgenlerle gösterilen orman alanı önerilen projenin çevresini kuşatmakta ve yukarıda kullanılan global *forest watch* haritasına göre yakın çevresindeki otlatma alanlarında da ormanlaşma süreci devam etmektedir. Orman alanları, tarım alanları ve mera alanları çevre düzeni planlarında ve 2038 Çevre Düzeni Planında “mevcut arazi kullanımını korunacak alanlar-sınırlar” başlığı altında “Bugünkü arazi kullanımı devam ettirilecek alanlar” kategorisindedir (2038 Ankara ÇDP, 2017). Ruhsat alanının tamamı Ankara 2038 ÇDP’de tarım alanı içinde kuzeyde görece küçük bir kısmı da planda orman olarak gösterilmiş alanda kalmaktadır (bkz. Ek. 1, kaynak: ZMH Proje Tanıtım Dosyası, 2019). 2038 Çevre Düzeni Planının bu korunacak arazi kullanımı kategorisinde kalan tarım ve orman kullanımları ile çelişen bu tesis önerisi aynı zamanda planın başka kararlarıyla çelişecek bir konumda bulunmaktadır. Bunlardan ilki ve en yakını alanın kuzey-batısında yer alan öneri turizm alanıdır. Bu alanda ve Beypazarı genelinde agroturizm, ekoturizm ve yayla turizmi gibi mevcut habitatu, tarımsal üretim desenini ve çevreyi korumayı gerektiren turizm kolları önerilmiştir (bkz. 2038 Çevre Düzeni Planı Plan Açıklama Raporu ve Plan Hükümleri, 2017). Ancak 4 kilometre uzaklıkta önerilen bu kalker ocağı ruhsat alanı, önerilen turizm alanı ve turizm biçimleri ile çelişmektedir. Önerilen ocağın 5 kilometre yakınlarında yer alan İnözü vadisi de “doğal turizm potansiyelleri” arasında sayılmıştır (Tatar ve Armatlı-Köroğlu, 2017: 117).

Yine 2038 ÇDP’de alana dair gözlenen bir diğer sorun, ruhsat alanının Yaban Hayatı Koruma ve Geliştirme Alanına 6 km uzaklıkta yer almasıdır. Yaban Hayatı Koruma ve Geliştirme Alanı gibi alanlar, bir tampon bölge olarak ormanlarla ya da yine doğal alanlarla korunmaya ve kuşatılmaya ihtiyaç duymaktadır, bu tür alanlar sadece çizilen sınırın içinde kalan alan olarak düşünülmemeli, çevresindeki doğal alanlar ile bir sistem olarak ele alınmalıdır.

2038 Ankara Çevre Düzeni Planı Plan Açıklama Raporuna göre ruhsat alanı, Kuzey Anadolu Fay Hattına yakınlığıyla Ankara ili için görece deprem riski yüksek kuşakta (2. Derece ve 3. Derece) yer almaktadır (2038 Plan Raporu, 2017: 107). 2038 planına göre orman alanları, otlatma alanları – meraları, tarım alanları, bozkırları, üç ayrı bitki taksonuna ev sahipliği yapan Köroğlu Dağları ve Kirmir vadisi arasında kalan ruhsat alanı, sebze tarımı da yapılan 1. Agro-ekolojik alt bölgede kalmaktadır (2038 Plan Raporu, 2017: 131, 249). Ayrıca, İnözü ve Kirmir vadilerinde uzanan kayalık kara leylek, küçük akbaba, bıyıklı doğan, puhu, kırmızı gagalı dağ kargası, kuzgun ve angıt kuşları ile su samuru ile tosbağalara ev sahipliği yapmaktadır (2038 Plan Raporu, 2017: 138). Beypazarı ilçesi hem geniş otlatma alanları ve tarım alanları hem de eğimli ormanları ile hem keçiler hem de koyunlar için ve hayvancılık için ideal yaşam alanları sunuyor ve daha çok küçük ölçekli işletmeler yaygın ve bu küçük ölçekli işletmeler için mera alanları çok önemlidir (2038 Plan Raporu, 2017: 270).

Bu başlık altında son incelenecek harita bölgenin çölleşme riski haritasıdır. Çevre Şehircilik Bakanlığı’nın ATLAS sistemi kullanılarak üretilen altlık üzerine önerilen taş ocağı alanı işaretlenmiştir.

Harita 6. Türkiye Çölleşme Riski Haritası üstünde Ruhsat Alanı

Kaynaklar: www.tucbs.atlas.gov.tr ve ZMH Proje Tanıtım Dosyası

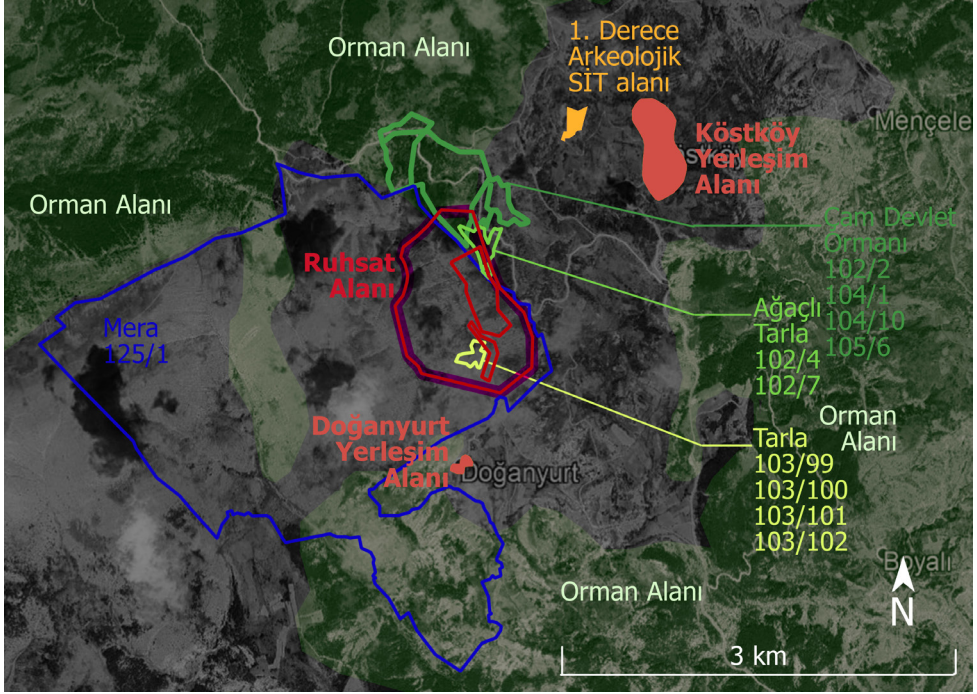
Yukarıdaki haritada görüldüğü üzere ruhsat alanı 6. Derece çölleşme riski taşıyan alan da ve 7-8-9 (en şiddetli biçimde) çölleşme riski taşıyan alanların arasında yer almaktadır. Çölleşme riski ile mücadelede en iyi yöntemlerden biri alanın ağaçlanması ve ormana dönüşmesidir. Hali hazırda bölgede kuzeyde ormanlaşma devam ederek bölgenin çölleşme riskini aşağı çekebilecekken, bahsi geçen kalker ocağı önerisiyle bitkisel toprağına el konulacak ve ormanlaşmasına engel olunacak bu alan yakın çevresinin ve bölgenin de çölleşme riskini arttıracak, bir yandan da ocağın faaliyetleri için kullanılacak yüksek miktarda su riski daha da arttıracaktır. Alan farklı çölleşme risk düzeyleri, farklı iklimler, farklı topografyalar arası bir geçiş alanıdır ve taş ocağı müdahalesi bu geçişe zarar verecektir.

ALANDAKİ MEVCUT ARAZİ KULLANIMI VE YAKIN ÇEVRE

Proje tanıtım dosyasına ve Tarım Orman Bakanlığının meşcere ve orman kadastro haritalarına göre ruhsat alanı bozuk orman, orman ve tarla görünmektedir (ZMH Proje Tanıtım Dosyası, 2019). Alanın ruhsat başvurusu da orman alanları üzerinden yapılmıştır. Ancak, Tapu Kadastro kayıtlarında alanın önemli bir kısmı mera, bir kısmı tarla, bir kısmı ağaçlı tarla ve bir kısmı çam devlet ormanı olarak işaretlenmiştir.

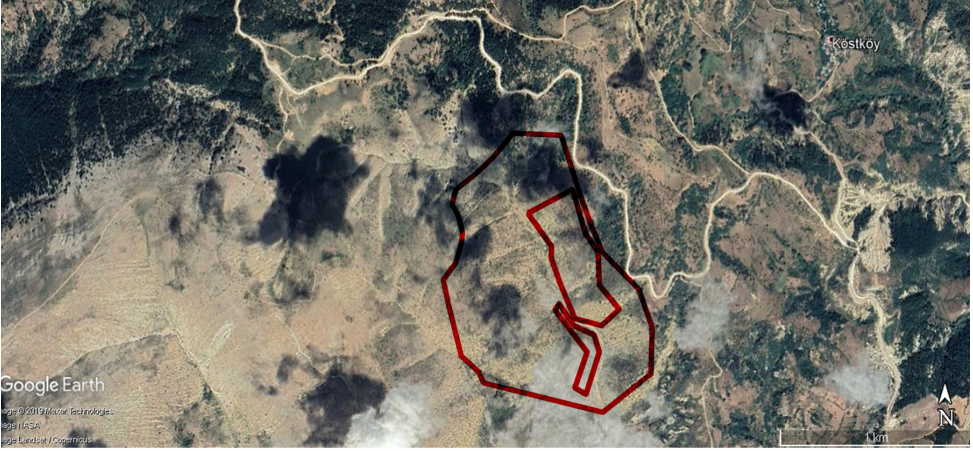
Harita 7. Uydu Fotoğrafi Üzerinde Ruhsat Alanı, TKGM Kayıtları, Orman Alanları ve Yakındaki Yerleşimler

Kaynaklar: Google Earth Uydu Fotoğrafi 2019, ZMH Proje Tanıtım Dosyası, <http://parselsorgu.tkgm.gov.tr/#ara/idari/135320/125/1/1574765994525>, <https://www.says.gov.tr/savab/#/>, 2038 Ankara Çevre Düzeni Planı, 2017.

125 ada 1 parsel, mavi ile gösterilen alan mera alanıdır. Ruhsat alanının neredeyse tamamı bu alan içinde kalmaktadır. Bölgenin, kırsal alandaki ana ekonomik faaliyetinin hayvancılık olduğu göz önünde bulundurulursa (2038 Plan Raporu, 2017; Türkan, 2013) ve özellikle Ankara'nın sembolik değeri tiftik keçisi için bu tür yarma vadiler ve yamaçların önemi hatırlanırsa (Türkan, 2013), ruhsat alanının bölgede yaratacağı tahribatın ekonomik yönlerinden biri açıklığa kavuşacaktır. Ruhsat alanının kapsadığı diğer parseller, haritada gösterildiği üzere tarla (103 ada ve 99, 100, 101 ve 102 parseller), Ağaçlı tarla (102 ada 4 parsel ve 102 ada 7 parsel) ve Devlet ormanıdır. Tüm bu alanlar kalker ocağıyla beraber ortadan kalkacaktır. Yukarıdaki haritadan takip edilebilecek bir diğer sorun, Doğanıyurt ve Köstköy/Köst Mahallesi yerleşimlerinin alana yakınlığıdır. Bu iki yerleşim, ocağın tüm olumsuz etkilerinden doğrudan etkilenecek, toz, vibrasyon, hava şoku ve gürültünün yanı sıra hemen yakınlarındaki otlatma alanını kaybedeceklerdir. Ayrıca yine alanın 1 km yakınlarında kuzey-doğu yönünde 1. Derece Arkeolojik SİT alanı yer almaktadır (bkz. <https://www.says.gov.tr/savab/#/>) ve alanı çevreleyen (ve büyümekte olan) orman alanları alana bitişik konumlanmıştır. 2019 Google Earth Uydu görüntüsünde alanın kuzeyinde büyümekte olan ormanlar gözlemlenmektedir (bkz. Harita 8.)

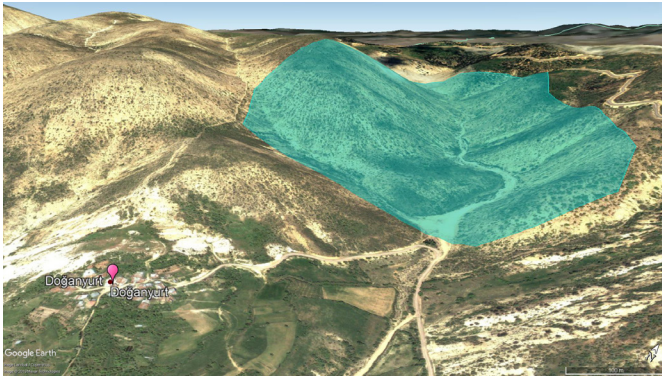
Harita 8. Uydu Fotoğrafi Üstünde Proje ve Ruhsat Alanları

Kaynak: 2019 Google Earth Uydu Görüntüsü, ZMH Proje Tanıtım Dosyası, 2019.

Aynı zamanda uydu fotoğrafında alanın kuzey ve kuzey-doğusu boyunca uzanan yol da görünmektedir ve şev stabilitesinde yaşanacak patlatma kaynaklı olası bir sorunda bu yol zarar gördüğü takdirde bu yol ile Beypazarı ilçe merkezine, meralara ve birbirine bağlanan kırsal yerleşimlerin ulaşımı sekteye uğrayacaktır. Yılda 60 arda 4 adet gerçekleştirilecek patlatmaların bir diğer yaratacağı risk hemen kuzeyinde büyük kayalık alanlar bulunan Doğanıyurt yerleşiminin bu büyük kayalardan zarar görme ihtimalidir. Doğanıyurt halkı ile yapılan görüşmeler, uydu fotoğrafları ve alanda mahalleliler tarafından çekilmiş fotoğraflardan anlaşılacağı üzere yerleşimin kuzeyinde, kuzey batısında ve kuzey doğusunda ve yerleşimden daha yüksek bir kotta kayalık bir alan bulunmaktadır (bkz. Harita 9, Harita 10., Harita 11. ve Fotoğraflar).

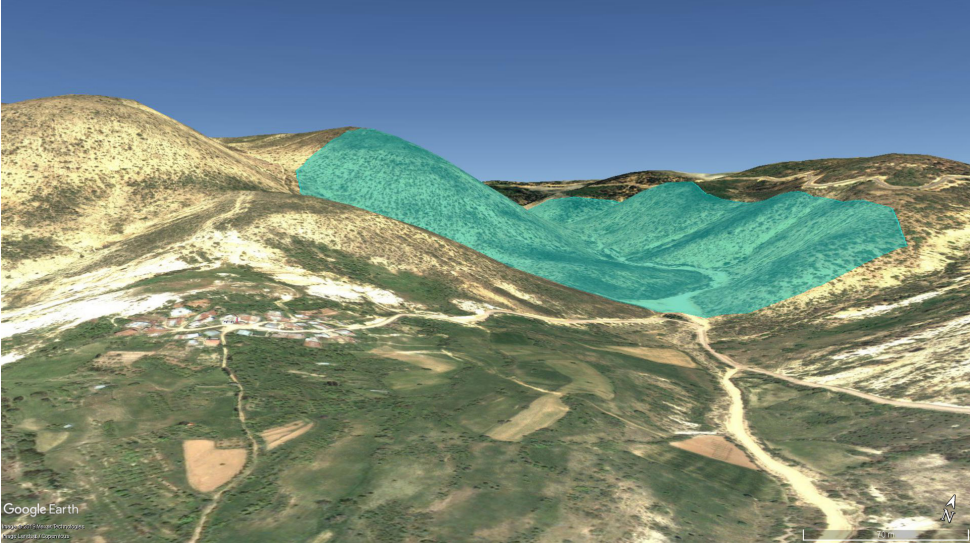
Harita 9. Doğanıyurt yerleşimini ve patlatma yapılacak taş ocağının bulunduğu vadiyi gösteren 3 boyutlu yer şekillerini gösterir uydu fotoğrafı

Kaynak: Google Earth, 2019 ve ZMH Proje Tanıtım Dosyasından elde edilen koordinatların çakıştırılması ile elde edilmiştir.

Harita 10. Doğanyurt yerleşimini ve patlatma yapılacak taş ocağının bulunduğu vadiyi gösteren 3 boyutlu yer şekillerini gösterir uydu fotoğrafı 2

Kaynak: Google Earth, 2019 ve ZMH Proje Tanıtım Dosyasından elde edilen koordinatların çakıştırılması ile elde edilmiştir.

Harita 11. Doğanyurt yerleşimini ve patlatma yapılacak taş ocağının bulunduğu vadiyi kuzey yönünden gösteren 3 boyutlu yer şekillerini gösterir uydu fotoğrafı 3

Kaynak: Google Earth, 2019 ve ZMH Proje Tanıtım Dosyasından elde edilen koordinatların çakıştırılması ile elde edilmiştir.

Yukarıdaki yer şekillerini gösterir 3 boyutlu uydu fotoğrafında açıkça görüldüğü üzere taş ocağı ruhsat alanı (3 boyutlu haritada vadi üzerinde mavi işaretli alan) Doğanyurt yerleşiminin hemen kuzeyindeki yarma vadiyi ve yerleşimin mera alanını kaplamakta aynı zamanda yerleşimin hemen kuzeyindeki kayalık alanı (bkz. Yukarıdaki görselde Doğanyurt olarak işaretli yerleşimin üstünde görünen beyazlıklar) patlatmalar ile etkileyebilecek uzaklıkta bulunmaktadır. Görselde ayrıca ruhsat alanının tam da Bolu ormanları ile ilişkilenen ormanlık alanın mera alanları ile kesişiminde yer aldığı da açıkça gözlenmektedir. Aşağıda yer alan fotoğraflarda kayalık alan, yerleşime yakınlığı ve patlatma nedenli düşme tehdidinde yol açabilecek kayalar gözlemlenebilmektedir. Harita 11.'de alan kuzeyden görülmektedir. Alan içinde kalan orman alanı, bölgenin orman dokusundan bozkıra geçiş niteliği taşıması, taşocağı yapılacak vadinin su kaynaklarını besleyen kar suları güzergahı üstünde bulunması aynı zamanda aralarda yer alan ve yaban hayvanlarının, sürülerin ve insanların kullandığı patikalar Harita 11.'in en dikkat çekici kısımlarıdır.

Görsel 6. Doğanyurt Yerleşiminin Kuzeyinde Yer alan Kayalık Alan

Kaynak: Yöre halkından alınan fotoğraflar

Patlatma ve ocak ve taşıma nedenli yolda (ruhsat alanının kuzey bitişiğinden geçen grup yolu) yaşanacak bir diğer kayıp da yöre hayvanlarının ve yaban hayvanlarının sulanıp dinlendiği, bu yol üzerinde yer alan 5 adet su pınarıdır. Yöre halkından elde edilen bu bilgi sonucunda yolun üstünde yer almakta olan bu su pınarları ağır tonajlı kamyonlar, yolun patlatma ile zarar görmesi, patlatma ve taşıma kaynaklı kirlilik ve toz nedeniyle tehdit altında olacaktır.

Görsel 7. Grup Yolu Üzerinde yer alan Su Pınarları

Kaynak: Yöre halkından alınan fotoğraflar

Ocak faaliyete geçtiğinde ağır tonajlı kamyonlarla taşımacılık için kullanılacak olan ve patlatma sahasının ve oyularak çıkarılacak kayaların hemen üstünden geçen bu yol insanlar, hayvanlar ve yaban hayvanları için önemli bir geçiş alanıdır. Bölgede ortaya çıkacak trafik, toz, titreşim ve gürültü gerek insanlar gerek canlılar için rahatsızlık verici ve tehdit edici olacak ve bölgede insan ve diğer canlıların dolaşımını kesintiye uğratacaktır. Ayrıca yöre halkı tarafından çekilen fotoğraflarda görülen pınarlar ve doğal alanlar kirlenecek ve/veya canlılar ve insanlar için kullanılmaz hale gelebilecektir. Yöre halkının belirttiğine göre hayvanlar ve insanlar sabah ve akşam günde iki defa bu yolu kullanmakta ve mezarlara böyle erişmektedir. Taş ocağı faaliyetlerinin ve taş ocağı taşımacılık faaliyetlerinin yöre hayvanlarına, insanlarına, yaban hayatına ve tüm canlılara zarar vereceği açıktır. Aynı zamanda yine yöre halkının belirttiğine göre bahsi geçen ve yukarıdaki fotoğraflarda görülen yol bağ ve bahçelerle çevrili bir yoldur ve yörenin verimli üzüm bağları da yine bu yol üstünde bulunmaktadır. Ortaya çıkacak tozun bahsi geçen bağ ve bahçelere ve genel olarak tarım alanlarına olumsuz etki yapması kaçınılmazdır. Su kaynaklarının zarar görmesi durumunda da yine tarımsal üretim de zarar görecektir. Ağır tonajlı kamyonların yaratacağı trafik ve makineler yine tarımsal üretim ve hayvancılık yapan yöre halkı için de tehditir.

Yakın çevrede su konusunda Ocak kaynaklı olası başka sorunlar ise Doğanyurt yerleşiminin kuzeyinde ve ruhsat alanına oldukça yakın yer alan ve yerleşim tarafından kullanılmakta olan su deposu (ruhsat alanına 300 metre uzaklıkta) ve yine yerleşimin içinde

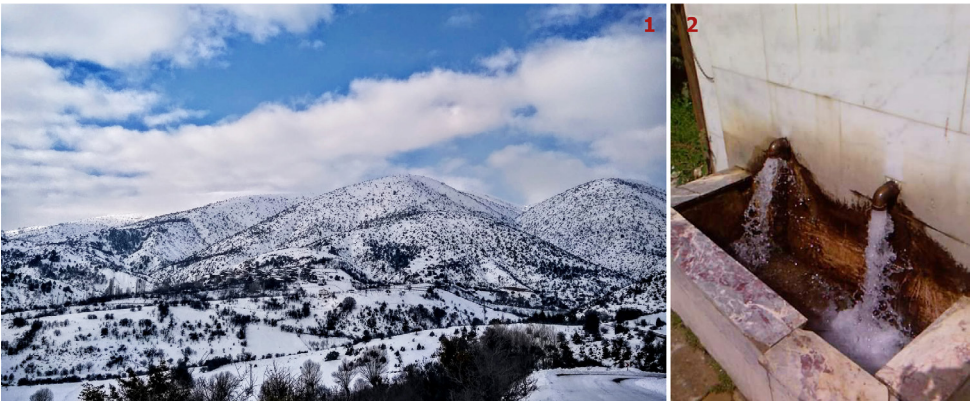
yer alan 200 tonluk, elli yıllık ve taş duvarlı ve Doğanyurtlulardan alınan bilgiye göre 400 dönüm meyve ve sebze bahçesini sulayan sulama havuzudur (bkz. Görsel 8.). Bu iki su kullanım tesisi, patlatma kaynaklı, yerleşimin kuzeyinden kaya düşmesi kaynaklı, su kaynaklarının taş ocağı faaliyetlerinden olumsuz etkilenmesi kaynaklı olarak zarar görebilme ihtimaline sahiptir. Ocak için önerilen ruhsat alanı, yöre halkının gözlemleri ve aktardıkları doğrultusunda Depel Dağı (Keltepe) ve bölgedeki diğer yükseltiler üzerinde biriken karların eriyerek bölgedeki vadileri beslediği akış hattı üzerinde bulunmaktadır (bkz. Görsel 9.). Harita 8’de net biçimde görülebilecek vadi ruhsat alanı içinde kalmaktadır ve bu vadi tam da bahsi geçen kar sularının eriyerek aktığı hatlardandır. Buna ek olarak, yöre halkından edinilen bilgiye göre bölgenin suyu orada yerleşmiş olanlarca ve civar yerleşimler ve Beypazarı ilçesinden güneybirlik gelenlerce içme suyu olarak kullanılmaktadır (bkz. Görsel 8.). Yöre halkının verdiği bilgilere göre bu çeşmeler 1968’ten bu yana kesintisiz akmakta ve her gün pek çok araç başka yerleşimlerden gelerek buradan su almaktadır.

Görsel 8. Doğanyurt Su Deposu ve Sulama Havuzu

Kaynak: Yöre halkından alınan fotoğraflar

Görsel 9. Bölgeye Düşen Kar Yağışı ve Doğanyurt Yerleşiminde Bulunan Çeşme

Kaynak: Yöre halkından alınan fotoğraflar

Yukarıda soldaki fotoğrafta görülmekte olan dağ yörede Depel Dağı olarak bilinen Keltepe dağıdır. Bu dağ, su kaynağı (yöre halkının belirttiğine göre civardaki 15 kırsal yerleşimin suyu bu dağdan gelmektedir), yaban hayatı için bir doğal yaşam alanı, mera alanı ve avlak alanı olmasının yanı sıra yöre için kültürel ve tarihi bir öneme de sahiptir. Doğan yurt yerleşimi bu dağın eteklerinde kurulmuş bir yerleşimdir, ruhsat alanı da bu dağın oluşturduğu vadilerden birinde önerilmektedir. Keltepe, yöre halkının deyişi ile Depel Dağı, Köroğlu sıradağlarının güneydeki ilk sırası üzerinde bulunmaktadır ve rakımı 1840 metredir². Bu dağ yörenin kültürel ve toplumsal yaşamında önemli bir yere sahiptir. Depel Dağı/Keltepe’de bulunan dede yatır alanı ve her yıl çıkılan yağmur duası bölgenin kültürel faaliyetleri arasındadır. Yeni gelenekselleşmekte olan Şehitler ve Bayrak Yürüyüşü de son 4 yıldır her yıl yapılmakta, Beypazarı ilçesinin genelinden katılım olmakta ve bu etkinlik de Depel Dağı/Keltepe eteklerinde ve ruhsat alanının oldukça yakınında (500 metre kadar) gerçekleştirilmektedir (bkz. Görsel 10). Alandaki bir diğer kültürel öge ruhsat alanından kuş uçuşu 9 kilometre uzaklıkta bulunan Hırkatepe yerleşimindeki Gazi Gündüzalp Türbesidir (bkz. Görsel 10). Hırkatepe yerleşimi Gazi Gündüzalp türbesinin yanı sıra çok sayıda Kızıl Geyiğin gözlendiği bir bölgedir (Ulutürk ve Yürümez, 2019). Yine Keltepe/Depel Dağı eteklerinde yer alan bu yerleşim ve Gazi Gündüzalp Türbesi bölgenin Kayı boyu kökenleri için önemli bir miras alanıdır ve “Gazi Gündüzalp Osman Bey’in dedesi, Ertuğrul Gazi’nin Babası, Hayme Ana’nın eşidir”³. Keltepe/Depel Dağı, üstündeki yerleşimler, türbeler, erenler, Gazi Gündüzalp Türbesi ile bölgenin kültürel yaşamı ve mirası açısından önem arz etmektedir. Önerilen Taş ocağı faaliyetleri tam da bu dağa zarar verecektir.

Görsel 10. Depel Dağı / Keltepe’de yapılmakta olan Şehitler ve Bayrak Yürüyüşü

Kaynak: Beypazarı Milli Mücadele Hareketi Facebook Grubu

2 <https://gazigunduzalp879317061.wordpress.com/hirkatepe-koyu/keltepe/> Aralık 2019’da erişilmiştir.

3 <https://gazigunduzalp879317061.wordpress.com/> Aralık 2019’da erişilmiştir.

Görsel 11. Keltepe/Depel Dağı Eteklerinde Gazi Gündüzalp Türbesi

Kaynak: 1. <https://mapio.net/pic/p-10304311/> / 2. http://tr.geoview.info/gazi_guenduezalp_tuerbesi,66634216p

Ruhsat alanını kapsayan biçimde Doğanyurt yerleşiminin yakınlarında ve Keltepe/Depel Dağı eteklerinde gerçekleştirilmekte olan diğer toplumsal faaliyetler ise Yamaç Paraşütü ve dağ yürüyüşleridir (bkz. Görsel 12. ve Görsel 13.). Yamaç paraşütü için Keltepe dağı ve yamaçları rakımı, hava sirkülasyonu, rüzgar ve coğrafi koşulları yönünden uygun bulunmuş ve Türk Hava Kurumu tarafından bölge yamaç paraşütüne uygun görülerek denemeler yapılmıştır⁴. Bu yürüyüşlerin ve yamaç paraşütünün yapıldığı bölge taş ocağı için önerilen alana 100-200 metre yakınlıktadır.

Görsel 12. Ruhsat alanı ve Depel Dağı / Keltepe eteklerinde yapılan Dağ Yürüyüşleri

Kaynak: Beypazarı Facebook Grubu

4 <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/beypazarı-ndaki-keltepe-yamac-parasutculerine-aciliyor-8575212>, Aralık, 2019.

Görsel 13. Ruhsat Alanında ve Keltepe/ Depel Dağı Eteklerinde Yapılan Yamaç Paraşütü Aktiviteleri

Kaynak: Beypazarı Facebook Grubu

Bölgenin toplumsal yaşamı için bir diğer önemli alan da diğer yerleşimler ve Beypazarı ilçesinin de kullanmakta olduğu, Doğanyurt Yerleşiminin hemen güneyinde yer almakta olan yaşlı kavak ağaçlarının bulunduğu ve Beypazarı ilçesinden gelenlerce ve okul öğrencilerince yoğun biçimde kullanılan Mesire yeridir (bkz. Görsel 14).

Görsel 14. Doğanyurt Mesire Yeri

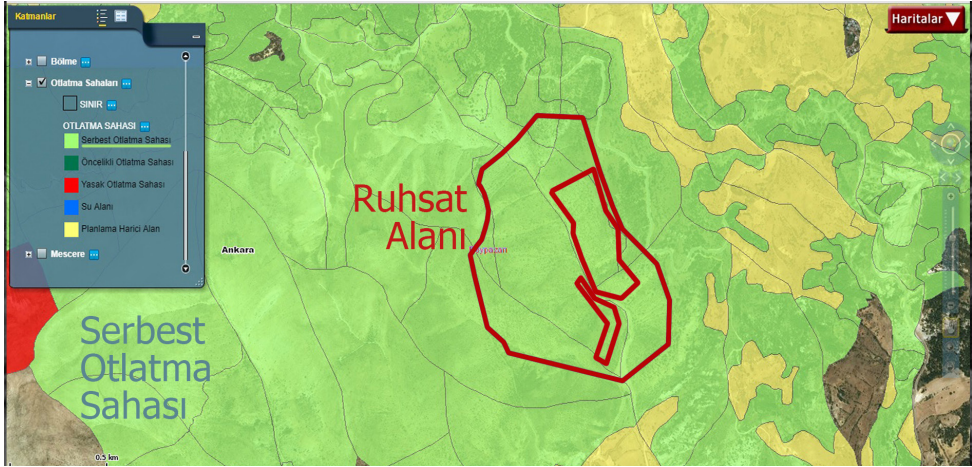

Kaynak: Yöre Halkından alınan fotoğraf; C. G. Yaşar, 2019.

Tüm bu fotoğraflar, yaban hayvanı varlığı, etkinlikler ve diğer başlıklar bölgenin tüm alanlarının insanlar ve diğer canlılar tarafından oldukça etkin biçimde kullanıldığını göstermektedir. Ruhsat alanının bulunduğu bölge Keltepe eteklerindeki Doğanyurt yerleşiminin kuzeyi ile Keltepe dağının insanlar tarafından bu zamana kadar pek müdahale edilmiş arka tarafları arasında kalmaktadır ve bu haliyle yaban hayatı, yöre yaşamı, kültürel faaliyetler ve doğa sporları için önemli bir alandır. Yöre halkından edinilen bilgiye göre Doğanyurt yerleşimine hava ve suyun temizliği nedeniyle geri dönen bir nüfus da bulunmaktadır (10 yeni konut inşa edilmiştir). Taş ocağı faaliyete geçtiğinde hava ve su için kirlilik başlamış olacaktır ve artan kirlilik, ocağın tarım, hayvancılık ve doğa üzerindeki olumsuz etkileri ile birlikte nüfusun azalış trendine girmesi büyük olasılıktır.

Bu rapor kapsamında incelenecek bir diğer harita otlatma sahaları haritasıdır (Orman Genel Müdürlüğü).

Harita 12. Otlatma Sahaları Altlığı üzerinde Proje ve Ruhsat Alanları

Kaynaklar: www.cbsuygulama.ogm.gov.tr/Vatandas/ ve ZMH Proje Tanıtım Dosyası, 2019.

Orman Genel Müdürlüğü'nün çevrimiçi olarak sunduğu bu haritaya göre proje ve ruhsat alanları bütünüyle otlatma sahaları içinde yer almaktadır. Harita 7'de TKGM kaydına göre mera olarak görünmesi ile tutarlı olan bu sonuç doğrultusunda, önerilen kalker ocağının gerçekleştirilmesi durumunda ruhsat sınırları içindeki mera alanı ortadan kalkacaktır. Ankara Tarım il Müdürlüğü bir yandan farklı projelerle, ihtiyaç doğrultusunda "Bey pazarı ilçesi Karaşar beldesi ile Dibekören köyünde bulunan toplam 40 bin dönümlük mera alanını ıslah" ederken ve yeni otlatma sahaları yaratırken (CHA, 12.10.2008)⁵ bir yandan da mera alanlarının bir ihtiyaç değerlendirmesi yapılmadan açılacak taş ocakları ile tüketilmesi de bir başka çelişkidir. Bir diğer alan için önemli sorun alanı da tarımsal üretim ve hayvancılıkta ortaya çıkacak sorunlardır. Bölge özellikle tiftik keçisi başta olmak üzere küçük ve

5 <https://www.sondakika.com/haber/haber-ankara-nin-meralari-yeserecek/>

büyük baş hayvancılık ve tarım ile geçinmektedir. Ruhsat alanı ilan edilen bölge, özellikle Doğanyurt yerleşiminde tarımsal üretim ve hayvancılık için kullanılan bir alandır. Yöre halkından edinilen ve tapu kadastro kayıtlarından teyit edilen bilgilere göre ruhsat alanı içinde ve bitişiğinde Doğanyurt yerleşiminde yaşayanlara ait olan 400 dönüm elma, ceviz, Ankara armudu, kiraz, vişne, çilek, şeftali, zerdali, üzüm ve badem dikili bağ, bahçe ve bostan; 2000 dönüm ve önemli bir kısmı taş ocağı alanının bitişiğinden geçen grup yolu üzerinde ve arpa, yem (fiğ), nohut vb. ekili ve tapulu tarım arazisi bulunmaktadır. Yine Doğanyurt yerleşiminin tapulu arazilerinin bir kısmı (bkz. Harita 7 ve 103 Ada 99,100,101 ve 102 nolu tarla kullanımlı parseller) doğrudan ruhsat alanı içinde kalmaktadır. Doğanyurt yerleşimine 550 metre uzaklıkta olan ruhsat alanı, yöre halkından alınan bilgilere göre koyun ağıllarına sınırdır. Yöre halkından alınan bilgilere göre sadece Doğanyurt yerleşiminde 1500-2000 arası küçükbaş Angora tiftik keçisi (Ankara'da yün yönünden en iyi yetiştiği bölgelerden biri) ve koyun, 100-150 büyükbaş ve 500 kovan bulunmaktadır. Arıcılık, küçükbaş ve büyükbaş hayvancılık için meralar, ormanlar ve doğal bitki örtüsü büyük önem taşımaktadır.

Görsel 15. Doğanyurt Yerleşimi ve Çevresinde Tarım ve Hayvancılık

Kaynak: Yöre halkından alınan fotoğraflar

Yukarıdaki fotoğraflarda ruhsat alanı ve yakınlarını mera olarak kullanan tiftik keçileri, ruhsat alanının hemen bitişiğinden geçen ve risk altındaki yolu kullanan büyükbaş hayvanlar, bölgede bulunan kovanlar, yine yolun üstünde ve/veya ruhsat alanı yakınında yer alan meyve bahçeleri ve tarım alanları görülmektedir. Tarımsal üretim ve hayvancılık açısından oldukça önemli olan Keltepe ve bölge, taş ocağının faaliyete geçmesi durumunda zarar görecektir ve bir kısmı yok olacaktır.

Ruhsat alanı olarak önerilen bölgenin hemen kuzeyinde, bitişik parsellerde Köst köyü/mahallesine ait yabancı yoncanın yetiştiği otluk alanları bulunmaktadır. Köst mahallesi de Doğanyurt yerleşimi gibi hayvancılık ve tarım ile geçinmekte, Doğanyurt ile üretim deseni, hayvanlar, bitkiler konusunda benzeşmektedir. Harita 7'de görüleceği üzere ayrıca bu yerleşime, bahsi geçen yabancı yoncalı otlak alanına ve ruhsat alanına oldukça yakın bir 1. Derece Arkeolojik SİT alanı bulunmaktadır.

Harita 13. Köst köyü/mahallesi Yabancı Yoncalı Otlak Alanı

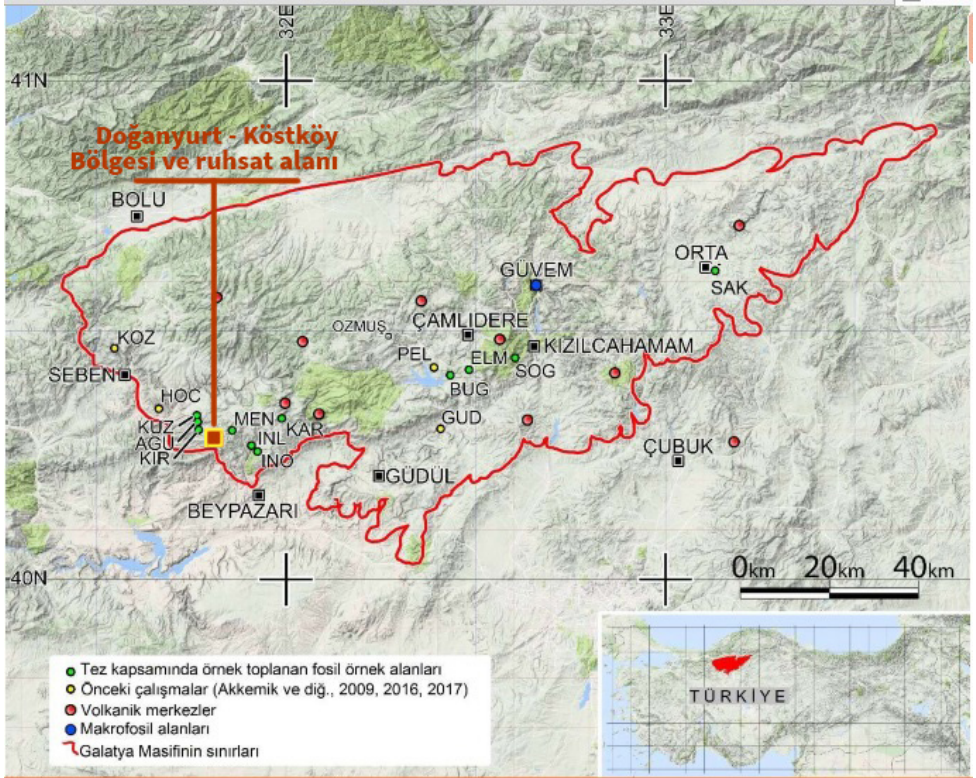
Kaynak: Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü Parsel Sorgu Altlığı üzerine yöre halkından elde edilen bilgiler ile çizilmiştir.

Yukarıdaki haritada kırmızı çizgi ile gösterilen Doğanyurt Mahallesi'ne ait araziler ve meranın sınırları iken mavi çizgili alan da Köst mahallesinin otlak alanıdır. Ruhsat alanının ve ocak patlatma sahasının hemen altında bulunduğu grup yolunun iki tarafında yer alan bu otluklarda, yöre halkından alınan bilgilere göre, yetişen yabancı yonca yazın köylüler tarafından biçilerek kışın hayvan yemi olarak kullanılmaktadır.

Son olarak, ruhsat alanı olarak belirlenmiş alan, Hocaş (Bolu), Seben (Bolu), Çamlıdere ve Kızılcahamam'da bulunan silisleşmiş-petrifiye (taşlaşmış) ağaç kalıntıları ve fosil ormanların bulunduğu Galatya Masifi içinde kalmaktadır (bkz. Harita 14) (Acarca-Bayam, 2018). Bu bölge Miyosen devrinde oluşmuş subtropik iklim ormanlarının ve ağaçların silisleşip petrifiye olmaya (taşlaşmaya) yatkın olduğu Bolu, Ankara ve Çankırı illerinin kesişiminde; Beypazarı, Gündül, Çamlıdere, Nallıhan, Seben, Kıbrısçık ve Çerkeş ilçelerini kapsayan bir bölgedir (Acarca-Bayam ve Akkemik, 2017: 658)

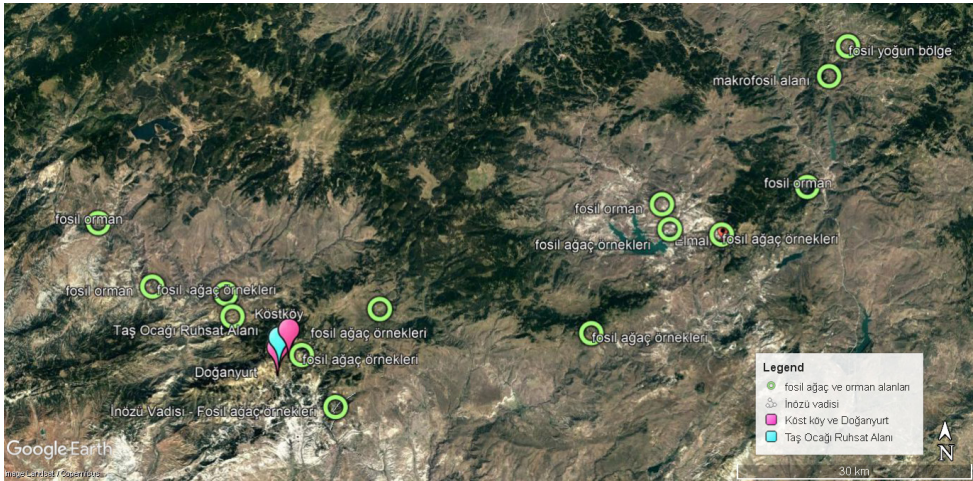
Harita 14. Galatya Masifi Sınırları ve fosil orman-silisleşmiş ağaç coğrafyaları

Kaynak, Acarca-Bayam, 2018: sf.48. Üzerine Köstköy-Doğanyurt bölgesi ve ruhsat alanını gösteren simge yazar tarafından işlenmiştir.

Yukarıdaki haritada MEN yazan nokta Mençeler yerleşimini, HOC yazan nokta da Bolu-Hocaş yerleşimini simgelemektedir ve Doğanıyurt mahallesi ve ruhsat alanı bu iki yerleşim arasının güneyinde INL ve INO ile simgelenen İnözü vadisinin hizalarında ve alan içinde kalmaktadır. Doğanıyurt-Köstköy ve ruhsat alanını gösteren bu bölge haritada koyu turuncu bir kare ile işaretlenmiştir. Haritada yeşil noktalar Acarca-Bayam'ın hazırladığı fosil ormanlar ve taşlaşmış ağaçlar üzerine doktora tezi çalışmasınının 277 örnek topladığı alanlardır ve bu yeşil noktalar ruhsat alanı bölgesini çevrelemekte ve oldukça yakındır. "Galatya Masifi'nin batı kesimindeki örnekler genel olarak Erken-Orta Miyosen yaşlı Hançili Formasyonu içerisinde yer almaktadır" ve Bolu'dan Kozyaka, Kuzca ve Hocaş, ve Beypazarı'ndan İnözü vadisi, Mençeler, Karaşar, Kırıluc ve Aşağıgüney yerleşimleri bu formasyonun parçasıdır (Acarca-Bayam, 2018: 41, 44). Doğanıyurt ve Köst köy yerleşimlerini ve bu iki yerleşim arasında kalan ocak ruhsat alanını çevreleyen bu yerleşimler alanının da Hançili formasyonu parçası olduğunu kanıtlar niteliktedir. Ayrıca, alanın yakın çevresinde Bolu-Hocaş, Bolu-Seben yerleşimleri yakınında, Çamlıdere ilçesi Pelitçik yerleşiminde ve Kızılcahamam'da fosil ormanlar bulunmakta (Acarca-Bayam, 2018; Çamlıdere Orman İşletme Müdürlüğü; Atabey ve Saraç⁶; Tarım ve Orman Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü⁷), Kozyaka, Kuzca ve Hocaş, ve Beypazarı'ndan İnözü vadisi, Mençeler, Karaşar, Kırıluc ve Aşağıgüney yerleşimleri yakınlarında ise fosil ağaç örnekleri bulunmaktadır (Acarca-Bayam, 2018: 41, 44).

Harita 15. Yakın Çevredeki Fosil Ormanların ve Petrifiye-Silisleşmiş Ağaçların Bulunduğu Alanlar

Kaynak: Google Earth 2019 uydü görüntüsü üzerine Acarca-Bayram Galatya Masifi (2018: 48), Orman Genel müdürlüğü internet sayfası ve Seben Fosil Ormanı Tabiat Anıtı Yönetim Planı 2012-2017 kaynaklarından yararlanılarak işlenmiştir. Ocak Ruhsat alanı ZMH Proje Tanıtım Dosyasındaki koordinatlar kullanılarak eklenmiştir.

6 https://www.jmo.org.tr/resimler/ekler/2bb90e8976aab52_ek.pdf

7 <https://www.ogm.gov.tr/SitePages/OGM/OGMHaberler.aspx?List=aad1782a%2D50b0%2D49db%2D-b602%2Ddd5f724a0b9e&ID=464&Web=6b9add1f%2D52c2%2D4e71%2D826c%2D3f6be57bbc5d>

Harita 15'te görüldüğü üzere Köstköy ve Doğanıyurt yerleşimleri (pembe işaretli yerler) arasında yer alan Kalker ocağı ruhsat alanı (mavi işaretli yer) yakınlarında pek çok fosil ormanı ve fosilleşmiş-silisleşmiş petrifiye ağaç kalıntıları olan alan bulunmaktadır. Ayrıca, ocak alanına yaptığımız saha ziyareti sırasında ocak alanında da taşlaşmış fosil ağaçlar gözlemlenmiştir (bkz. Görsel 16).

Görsel 16. Ruhsat Sahası ve Bulunduğu Vadinin Devamında Gözlenmiş Petrifiye Ağaçlar

Kaynak: F. Özlüer, Kasım 2019; C. G. Yaşar, Aralık 2019.

Doğrudan ruhsat alanının bulunduğu vadide gözlenip fotoğraflanmış bu fosil ağaçların yanı sıra, Beypazarı Tarih ve Kültür Müzesinde sergilenen petrifiye ağaçlar – taşlaşmış ağaç örnekleri de bulunmaktadır (bkz. Görsel 17). Bulunan ve gözlenen çok sayıda petrifiye ağaç fosili, bölgede fosil orman varlığına işaretir. Bölgede bulunan fosiller ağaçlarla sınırlı kalmamakta ve özellikle kabuklu deniz canlıları fosilleri çok sayıda ve sıklıkla gözlenmektedir (bkz. Görsel 18).

Görsel 17. Beypazarı Tarih ve Kültür Müzesinde bulunan ve Doğanyurt yerleşimi yakınlarından ve Köst dağından bulunmuş Taşlaşmış Ağaç Örnekleri

Kaynak: C. G. Yaşar, Aralık 2019.

Harita 14’de gösterilen Galatya Masifi yer yer fosillerin ve özellikle fosil taşlaşmış ağaçların gözlemlendiği bir bölgedir ve Atabey ve Saraç tarafından hazırlanmış Çamlıdere (Ankara) Taşlaşmış Ağaç Fosil Ormanı isimli çalışmadan bir alıntı ile ifade etmek gerekirse:

“Silisleşmiş (Fosil) orman ağaçlarından oluşan bulgu alanı tamamen volkanik ürünlerden oluşmaktadır ve bu orman ilk yorumlarımıza dayanılarak Erken Miyosen’de (23–15 milyon yıl öncesi) gelişmiş olan çam ve meşe ağaçlarının egemen olduğu karışık bir ormanın fosil kalıntılarıdır. İlk belirlemelere göre baskın olarak kök, gövde ve dallardan oluşmuş ve bunların parçalanmış örnekleri 250–300 m uzunluğunda bir zonda zenginleştiği belirlenmiştir. Şu anda eğimli olan fosilli tabakanın eğim doğrultusunda bu orman üyelerinin eğer bilimsel kazılar yapılırsa tüm kök, gövde ve dallarıyla birlikte bulunabilecekleri ortadadır. Bu tür bulgu alanlarının dünyada benzerleri az da olsa bulunmakta olup örnek olarak, literatürden çok iyi bilinen ve şimdi bir açık hava müzesi olarak ziyarete açılmış Amerika’daki Mezozoik yaşlı silisleşmiş orman fosilleri keza son yıllarda komşumuz Yunanistan’ın Midilli adasında Erken-Orta Miyosen yaşlı, yine bir açık hava müzesine dönüştürülmüş taşlaşmış ağaçlar bulgu alanları gösterilebilir.”⁸. Beypazarı ilçesi coğrafyasında özellikle ruhsat alanının bulunduğu kuzey kesimlerde sıklıkla gözlenen fosil taşlaşmış ağaçlar Beypazarı ilçe merkezinde de turistik bir öge olarak kullanılmaktadır (bkz. Görsel 19).

8 Atabey ve Saraç, https://www.jmo.org.tr/resimler/ekler/2bb90e8976aab52_ek.pdf

Görsel 18. Beypazarı Tarih ve Kültür Müzesinde bulunan ve Doğanyurt yerleşimi yakınlarından ve Köst dağından bulunmuş Fossil Örnekleri

Kaynak: C. G. Yaşar, Aralık 2019.

Görsel 19. Beypazarı Merkezinde İlçe Kırsalından Toplanmış Taşlaşmış Ağaç Fosilleri

Kaynak: Ceren Gamze Yaşar, Aralık 2019.

Öneri ruhsat alanının bulunduğu ve Keltepe ile Köst Dağı arasında yer alan, Doğanyurt yerleşiminin kuzeyindeki vadi saha ziyareti ile gözlemlenmiş, yöre halkı ile görüşülmüş ve onlardan alınan bilgiye ve gözlemlere dayanarak fosil orman kalıntılarının gözlemlendiği bölge Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü'nün parsel sorgu sisteminde işaretlenmiştir (bkz. Harita 16). Harita 16'da kırmızı çizgi ile gösterilen alan Doğanyurt yerleşimine ait mülkleri

ve mera alanını göstermektedir. Mavi çizgi ile gösterilen alan ise petrifiye ağaç kalıntılarının bulunduğu fosil orman alanı niteliği taşıyan bölgeyi göstermektedir. Bu bölgede çok sayıda taşlaşmış ağaç ve “ammonit” türü bölgenin iç deniz olduğu zamandan kalıntı fosiller gözlenmiştir. Bunun yanı sıra bahsi geçen alanda yöre halkı sıklıkla yaban hayvanlarını görmektedir ve bu alan yaban hayvanları için bir geçiş alanı niteliği taşımaktadır.

Harita 16. Fosil Orman Kalıntılarının Sıklıkla Gözlemlendiği Bölge

Kaynak: Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü Parsel Sorgu altlığı üzerine yöre halkından alınan bilgiler ve gözlemler ile çizilmiştir.

Yukarıda TKGM Parsel sorgu sistemi üzerinden çizilmiş olan öneri alanın koordinatları aşağıdaki gibidir:

Latitude N	Longitude E
40.2554	31.7892
40.2587	31.7946
40.2620	31.7999
40.2634	31.8039
40.2658	31.8096
40.2666	31.8119
40.2677	31.8159
40.2696	31.8182
40.2886	31.8244
40.2677	31.8271
40.2689	31.8294
40.2604	31.8390
40.2553	31.8375
40.2540	31.8339
40.2562	31.8303
40.2594	31.8314
40.2613	31.8316
40.2652	31.8235
40.2614	31.8219
40.2637	31.8166
40.2611	31.8045

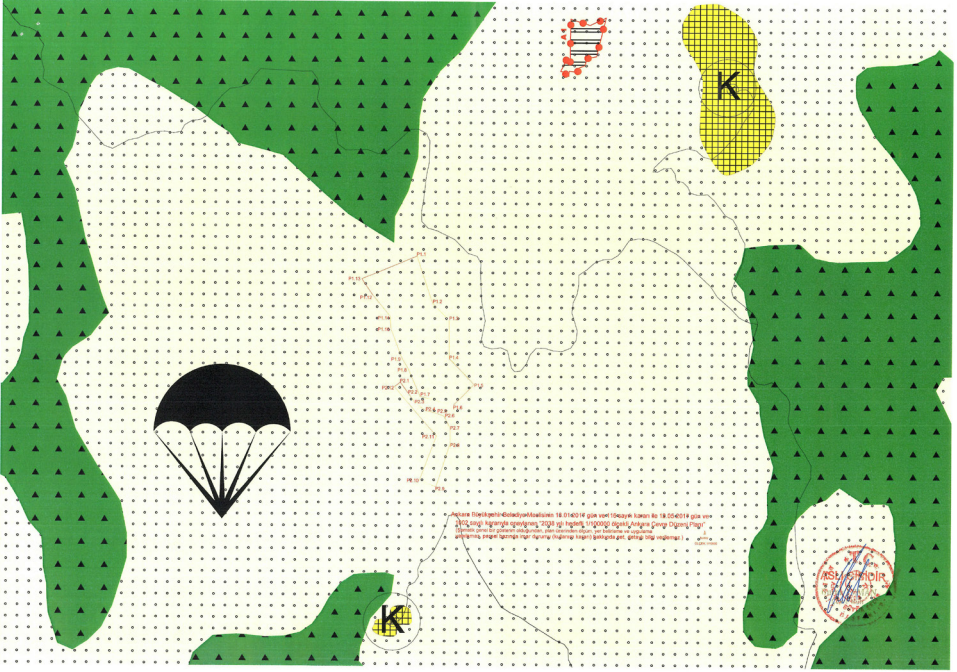
KAYNAKÇA

- Acarca-Bayam, N.N. (2018) GALATYA MASİFİ (ANKARA KUZEYİ) MİYOSEN DÖNEMİ
- Acarca-Bayam, N.N. ve Akkemik, Ü. (2017) GALATYA MASİFİ (ANKARA KUZEYİ) MİYOSEN FOSİL ORMANLARININ BELİRLENMESİNE İLİŞKİN İLK SONUÇLAR VE PALEOKLİMATOLOJİK AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ, 70. Türkiye Jeoloji Kurultayı Bildiri Özleri, 10-14 Nisan/April 2017.
- Ankara Büyükşehir Belediyesi (2017) 2038 Çevre Düzeni Planı Plan Açıklama Raporu, Ankara.
- Beypazarı Belediyesi, (2012) Beypazarı Yöresel Ürünleri Ticarileştirme Stratejisi Raporu, Beypazarı, Ankara.
- Cındık, Y ve Acar, C. (2010) Faaliyeti Bitmiş Taş Ocaklarının Yeniden Rehabilit Edilmesi ve Doğa Kazandırılması, Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 11 (1): 11-18.
- Cihan Haber Ajansı, (12.10.2008) Ankara'nın Meraları Yeşerecek, <https://www.sondakika.com/haber/haber-ankara-nin-meralari-yeserecek/>
- Crooks, K.R. ve diğerleri (2017) Quantification of habitat fragmentation reveals extinction risk in terrestrial mammals. PNAS 114:7635-7640.
- Çimen, A.Ö. (2018) KELTEPE VE SIĞIR YATAĞI TEPELERİ İLE (BEYPAZARI) ÇEVRESİNİN FLORASI, GAZİ ÜNİVERSİTESİ, FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ, BİYOLOJİ ANA BİLİM DALI, Yüksek Lisans Tezi.
- Eken, G. ve diğerleri (2006) Türkiye'nin Önemli Doğa Alanları, Doğa Derneği, Ankara. <https://www.dogadernegi.org/nalihan-tepeleri/>
- FOSİL ORMANLARININ BELİRLENMESİ VE PALEOKLİMATOLOJİK AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ, Orman Mühendisliği Anabilim Dalı, Orman Botaniği Programı, Basılmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- HIRKATEPE KÖYÜ – GAZİ GÜNDÜZALP TÜRBESİ, Aralık 2019 <https://gazigunduzalp879317061.wordpress.com/hirkatepe-koyu/keltepe/>
- Hobbs, N.T. ve diğerleri (2008) Fragmentation of arid and semi-arid ecosystems: Implications for people and animals. In: K.A. Galvin, R.S. Reid, R.H. Benke Jr. and N.T. Hobbs (eds.) *Fragmentation in Semi-Arid and Arid Landscapes*, pp. 25–44. Dordrecht, Netherlands: Springer.
- Hürriyet, (31.03.2008) Beypazarı'ndaki Keltepe yamaç paraşütçülerine açılıyor, <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/beypazarı-ndaki-keltepe-yamac-parasutcu-lerine-aciliyor-8575212>.

- İlişkisi, Coğrafi Bilimler Dergisi, sayı 11 (1), s. 53-68.
- Tatar, F. ve Armatlı-Köroğlu, B. (2017) Ankara İli Beypazarı İlçesi Kırsal Turizm Gelişimi ve Yerel Kalkınmaya Etkisi, Planlama, 27(2): 115-128.
- Türkan, O. (2013) Beypazar İlçesi'nde Jeomorfolojik Birimler ile Arazi Kullanım
- Türkan, O. (2014) BEYPAZARI İLÇESİNDE YÜRÜTÜLEN HAYVANCILIK FAALİYETLERİNE YÖNELİK ÖNERİLER, TSA / YIL: 18 S: 2.
- Ulutürk, S. Ve Yürümez, G. (2019) Ankara-Beypazarı Sekli ve Hırkatepe köylerinde Kızıl Geyikler (Cervus elaphus, Linnaeus 1758) Üzerine Gözlemler, Bartın Orman Fakültesi Dergisi, 21(1): 221-226.
- Ulutürk, S. ve Yürümez, G. (2019) Ankara-Beypazarı Sekli ve Hırkatepe köylerinde Kızıl Geyikler (Cervus elaphus, Linnaeus 1758) Üzerine Gözlemler, Bartın Orman Fakültesi Dergisi, 21(1): 221-226.
- ZMH Proje Müh. Çevre Danş. Mad, Tarım, İnş, Turizm, San. Tic Ltd, ŞTİ, (2019) ER 3373704 Nolu Kalker Ocağı ve Kıрма Eleme Tesisi, Ankara İli, Beypazarı İlçesi, Doğanyurt Mahallesi, Proje Tanıtım Dosyası, Ankara.

EKLER

Ek 1. Proje Tanıtım Dosyasında İki Proje Alanının 2038 Çevre Düzeni Planı ile koordinatlı biçimde çakıştırılmasından elde edilen görüntü. (yeşil-üçgen: orman; krem rengi - nokta: tarım alanı).

Kaynak: ZMH Proje Tanıtım Dosyası, 2019.

Ek. 2 Kirmir Vadisi Alanı

Kaynak: ORT007-Kirmir Vadisi-Önemli Doğa Alanları Kitabı

Ek. 3 Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü – Parsel Sorgulama Uygulaması Doğanıyurt, 125 Ada / 1 Parsel

Özellik Bilgisi

Taahhüt No	10370728
İl	Ankara
İlçe	Beypazarı
Muhafazetöy	Doğanıyurt
Ada	125
Parsel	1
Tapu Alanı	4.032.274,48
Mevki	...
Mevki	...
Sermis Tipi	Ara Tapınmaz
Pfafa	1479220

Fotoğraflara bak

Kaynak: <http://parselsorgu.tkgm.gov.tr/#ara/idari/135320/125/1/1575206782527>

Ekoloji
Kolektifi

EKOLOJİ KOLEKTİFİ DERNEĞİ

📍 Nergiz Sokak No: 2/5 Çankaya/Ankara

☎ +90 (312) 425 77 64 ✉ iletisim@ekolojikolektifi.org

🌐 ekolojikolektifi.org 🐦 @ekolojikolektif 📘 ekoloji.kolektifi